БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 106 (337)

29 МАЙ ЯКШАНБА 1955 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Совет Иттифоқида (1-нчи бет).

Саноат ходимлари Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаатига жавобан (1-нчи бет).

ОҒИР САНОАТИМИЗНИНГ ИЛҒОР КИШИЛАРИ: **О. Левак** — Токарь Еременко 1962 йил ҳисобига ишламоқда (1-нчи бет).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: **С. Исмоилов.** — Сиёсий агитациянинг муҳим воситаси (2-нчи бет).

МАТБУОТ ОБЗОРИ: Корхоналар ҳаётини янада чуқурроқ ёритайлик (2-нчи бет).

ЕЗУЧИ ОЙБЕКНИНГ ЮБИЛЕЙИ ОЛДИДАН: **Абдулла Олимжон.** — Ойбек романларида ижобий қаҳрамон образи (2 ва 3-нчи бетлар).

Ғўзани белгиланган муддатда озиқлантириб, унинг ривожланишини тезлаштирайлик! Б. Халилов. — Янги туйғу ва тушунчалар. **И. Азимов.** — Ғўза парвариши ишларини бир-бирига қўшиб олиб борамиз (3-нчи бет).

Совет Иттифоқи ҳукумат делегацияси блан Югославия ҳукумат делегацияси ўртасидаги музокаралар тўғрисида Ахборот (3-нчи бет).

СССР ҳукумат делегацияси Белградда (4-нчи бет).

Ҳиндистон парламент делегацияси Совет Иттифоқини айланиб Москвага қайтиб келди.

Тошкентда (4-нчи бет).

Дала шийпони—сиёсий агитациянинг маркази

Областимиз колхоз ва совхозларининг далаларида ғўза парваришининг мас'улиятли ва қизғин даври бошланди. Колхозчилар, совхоз ишчилари, МТС механизаторлари партиямиз Марказий Комитети Пленумларининг тарихий қарорларидан илҳомланиб, зўр ижодий ташаббус ва ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар.

Партиямиз Марказий Комитети Пленумларининг қишлоқ хўжалигини ҳартарафлама ривожлантириш тўғрисидаги тарихий қарорларини амалга оширишда оммавий-сиёсий ишлар ҳал қилучи роль ўйнайди. Ҳозирги кунларда оммавий-сиёсий ишлар бевосита ишлабчиқариш участкаларида — дала шийпонлари, далачилик ва трактор бригадаларида, дала ишлари бажарилаётган жойларда олиб борилиши зарур.

Дала шийпонлари оммавий-сиёсий ишларнинг асосий марказидир. Колхозчилар, совхоз ишчилари, механизаторлар дам олиш вақтларида, ишдан кейинги бўш бўлган вақтларида дала шийпонларида маданий дам оладилар, ҳордиқ чиқарадилар. Яхши ва шинам қилиб безатилган дала шийпонлари маданий дам олишнинг ҳақиқий маркази бўлаолади. Дала шийпони ишлабчиқаришга яқин бўлиши, ҳарбир ишлабчиқариш бригадасининг марказига, салқин, озода ва баҳаво жойга жойлашган бўлиши керак.

Бошланғич партия ташкилотлари ҳарбир ишлабчиқариш бригадасидаги дала шийпонларини кундалик газета ва журналлар блан та'минлашга алоҳида э'тибор беришлари зарур. Дала шийпонларида оммавий равишда радио эшитишни ташкил этиш мақсадга мувофиқдир. Дала шийпонларида ҳарбир бригада, звено ва умуман колхознинг эришган муваффақиятларини кўрсатучи диаграммалар, «Ҳурмат тахтаси», шиорлар бўлиши керак. Деворий газета ва «Жанговар варақа»ларнинг ўз вақтида чиқиб туришини та'минлаш айниқса муҳимдир. Дала шийпонларини жиҳозлаш ва сиёсий-агитация ишларини олиб боришда комсомол ёшларни кенг жалб қилиш зарур.

Дала шийпонларида колхозчиларнинг маданий дам олишини шундай ташкил этиш керакки, улар дам олиш учун ажратилган вақтдан тўғри ва унумли фойдаланаолсинлар. Партия ташкилотлари дала шийпонларига энг яхши агитаторларни бириктиб қўйишлари керак. Бу агитаторлар колхозчи ва механизаторларга кундалик газеталарни ўз вақтида ўқиб берсинлар, ҳар турли темаларда суҳбатлар ўтказсинлар. Аммо шуни ҳам э'тиборга олиш керакки, колхозчиларнинг дам олиш вақтини фақат газета ва журналлар ўқиб бериш, суҳбатлар ўтказиш блангина банд қилиб қўймаслик керак. Колхозчилар учун концерт эшитдиришни ташкил этиш, бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг чиқишларини уюштириш зарур.

Дала шийпонлари яхши ташкил этилган ва улар оммавий-сиёсий ишларнинг марказига айлантирилган жойларда колхозчиларнинг меҳнат ғайрати ва ижодий ташаббуси янада ошади. Тажриба шуни кўрсатадики, дала шийпонларида оммавий-сиёсий ишларни тўғри ва намунали ташкил этиш дала ишларини ўз вақтида ва муваффақиятли ҳал этишга ёрдам беради. Орджоникидзе районидаги Сталин номли колхоз бошланғич партия ташкилоти (секретари ўртоқ Ойтўраев) дала шийпонларини жиҳозлаш, уни сиёсий агитациянинг марказига айлантириш ишларига алоҳида э'тибор бермоқда. Колхоз ишлабчиқариш бригадаларидаги дала шийпонлари ҳар турли диаграммалар, шиорлар блан безатилган. Агитаторлар коллективи дала шийпонларида сиёсий агитация ишларини олиб бормоқда. Шунингдек райондаги Киров номли колхоз бошланғич партия ташкилоти (секретари ўртоқ Маматов) ҳам дала шийпонларини сиёсий агитациянинг марказига айлантириш учун бутун тадбирларни кўрмоқда.

Аммо шуни ҳам айтиш керакки, ба'зибир колхоз партия ташкилотлари дала шийпонларининг ишини яхшилаш, уларни намунали ташкил этиш масаласига етарли э'тибор бермаётирлар. Бунга Бўка районидаги Мичурин номли колхозни мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Қурбонов ишлабчиқариш бригадаларидаги дала шийпонларини жиҳозлаш тўғрисида ҳали ўйлаб ҳам кўргани йўқ. У дала ишларида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириб юбориш нақадар катта аҳамиятга эга эканлигини, сиёсий агитация ишларини яхши ташкил этиш ғўза парваришини ўз вақтида, сифатли қилиб ўтказишга ёрдам беришини ҳалигача етарли тушуниб олмаётир. Колхоз бригадаларига агитаторлар бириктиб қўйилган эмас. Сиёсий агитация ишларини олиб боришга комсомол-ёшлар яхши жалб этилмаган. Бундай аҳволни Бўка районидаги Жамбул номли, Сталин номли колхозларда ҳам учратиш мумкин. Бу колхозларда оммавий-сиёсий ишларнинг яхши ташкил этилмаганлиги, дала шийпонларининг сиёсий агитациянинг марказига айлантирилмаганлиги ғўза парваришининг кечикишига, колхозчилар ўртасида меҳнат интизомининг бўшашиб кетишига сабаб бўлмоқда. Бўка район партия комитети бўлса, колхозларда оммавий-сиёсий ишларни ташкил этиш масалалари блан етарли шуғулланмаётир. Район партия комитетининг шу колхозларга бириктиб қўйилган инструкторлари эса ишлабчиқариш бригадаларида камдан-кам бўладилар ва дала шийпонларининг иши блан ва сиёсий агитация ишлари блан яхши шуғулланмайдилар.

Район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотларининг муҳим вазифаси — ғўза парваришини ўз вақтида сифатли қилиб ўтказишнинг, мўл ҳосил етиштиришнинг муҳим воситаларидан бири бўлган оммавий-сиёсий ишларни ҳартарафлама кучайтириб юборишдан, дала шийпонларини оммавий-сиёсий ишларнинг марказига айлантиришдан иборатдир.

Дала шийпонлари оммавий-сиёсий агитациянинг маркази бўлиши блан бирга, бу ерда колхозчилар, механизаторлар учун маданий ва маиший шароитлар ҳам яратиб берилиши керак. Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти дала шийпонларида колхозчилар учун иссиқ овқат, қайноқ чой ва колхозчиларнинг эҳтиёжлари учун зарур бўлган бошқа нарсаларни тайёрлаш масаласига алоҳида э'тибор беришлари зарур. Айниқса ёзнинг ҳозирги иссиқ кунларида дала шийпонларида ҳамавақт иссиқ чой, қайнаган сув бўлиши керак. Аммо шуни ҳам айтиш керакки, ба'зибир колхоз правлениелари ва бошланғич партия ташкилотлари бу масалага етарли э'тибор бермайдилар. Дала шийпонларини фақат ҳордиқ чиқарадиган, дам оладиган жой дебгина биладилар.

Колхоз а'золари ва механизаторлар дала шийпонларида маданий ва ма'навий дам олганларидан кейин янги куч ва ғайрат блан далага чиқиб кетсинлар. Дала шийпонларида ўтказилган сиёсий агитация колхозчиларни ва механизаторларни янгидан-янги меҳнат зафарларига илҳомлантирсин, уларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишга ўргатсин.

Дала шийпонлари ишларини ташкил этиш, жиҳозлаш, уни сиёсий агитациянинг марказига айлантириш — партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир. Район партия комитетлари ва уларнинг колхозларга бириктиб қўйилган инструкторлик группалари колхоз бошланғич партия ташкилотлари блан мустаҳкам алоқада бўлишлари, дала шийпонларининг иши блан яқиндан қизиқишлари керак. Чунки, дала шийпонлари колхозчиларнинг ишдан кейинги бўш вақтларида ва дам олиш вақтида асосий бўладиган жойларидир. Дала шийпонларида ўтказилаётган сиёсий агитация ишларининг савияси ва уларнинг ўз вақтида ўтиши устидан системали равишда контроль олиб бориш, дала шийпонларида иссиқ овқат, қайноқ чой ва бошқа барча имкониятларни ташкил этишни та'минлаш — партия ташкилотларининг бурчидир.

Ғўза парваришининг ҳозирги мас'улиятли кунларида сиёсий агитация ишларини бевосита ишлабчиқариш бригадаларига, дала шийпонларига кўчирайлик, дала шийпонларини сиёсий агитациянинг ҳақиқий марказига айлантирайлик.

Саноат ходимлари Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаатига жавобан

Меҳнат унумдорлигини оширамиз

Кремльда бўлиб ўтган саноат ходимлари Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаати областимиздаги барча саноат корхоналари ишчиларининг, инженер ва техникларининг кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшмоқда. Мурожаат умумий йиғилишларда, цех ва бригадаларда пухта ўрганилмоқда.

Йўллар министрлигига қарашли машинасозлик заводининг коллективи ишни ана шу Мурожаат асосида ташкил қилишга киришди. Йил бошидан бери ой сайин давлат планини ошириб бажарилишига эришиб келаётган машинасозлар маҳсулот ишлаб чиқаришни янада оширишга қаратилган бирқанча тадбирларни амалга оширмоқдалар. Булардан культиваторлар учун деталь ва узеллар тайёрлаш технологиясини такомиллаштириш, қуюв ва йиғув цехларида меҳнатни рационал ташкил қилиш, рационализаторлик ва ихтиро'чилик бюроси фаолиятини активлаштириш тадбирлари ҳозирдан амалга оширилабошланди.

Завод цехларида, бригада ва участкаларида иш унумдорлиги тобора оширилмоқда. Абдуллаев, Гайваронский, Алексеев, Олимхўжаев ўртоқлар сингари ўнлаб илғор ишчилар смена нормаларини 2,5—3 ҳиссадан бажармоқдалар.

Т. УРУНОВ.

Саноат ходимларининг жанговар программаси асосида

Олмалиқ шаҳар саноат корхоналарида саноат ходимлари Бутуниттифоқ кенгаши Мурожаати зўр қизиқиш блан ўқиб, ўрганилмоқда.

Шаҳар қурилиш трестига қарашли механизация базасида бўлиб ўтган йиғилишда сўзга чиққанлардан Самсонов, Муркаев ва бошқа ўртоқлар бу Мурожаат саноат корхоналарининг жанговар программаси эканлигини айтиб, мастерскойда ишлабчиқариш қувватини 12 процентга ошириш ҳамда бешйиллик планни 25 ноябрьгача бажариш учун барча имкониятлар бор эканлигини та'кидладилар ва ишчиларни шу имкониятлардан тўла фойдаланишга чақирдилар.

Ғишт заводининг коллективи ўз имкониятларини қайта ҳисоблаб чиқиб, шаҳар қурилиш трестига пландан ташқари 5 миллион дона ғишт ишлаб бериш, корхонани реконструкция қилишда давлатнинг 250 минг сўм маблағини тежаш мажбуриятини олдилар.

Шунингдек, ишлабчиқариш корхоналари комбинатининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ҳам Мурожаатни қизғин муҳокама қилдилар. Улар корхонада меҳнат унумдорлигини янада ошириш йўлларини белгилаб, ўз зиммаларига янги, оширилган мажбурият олдилар.

Н. ГОРОДНИЧЕНКО.

ЯРИМЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Тошкент консерва заводининг ишчи ва инженер-техник ходимлари меҳнат унумдорлигини ошириш ҳамда маҳсулот сифатини яхшилашда ажойиб натижаларга эришмоқдалар. Коллектив беш ойлик топшириқни муддатидан илгари бажариб, исте'молчиларга юзларча банка юқори сифатли турли консерва маҳсулотлари ишлаб берди.

Бу ерда меҳнат унумдорлигининг ўтган ойларга нисбатан кўтарилиши натижасида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳам тезлашди. Натижада коллектив ярим йиллик планни муддатидан бир ой-у 3 кун илгари ошириб бажарди. Янги йилнинг дастлабки кунидан то 24 майгача планга қўшимча равишда бир миллион юз минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Корхона ишчилари саноат ходимлари Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаатини меҳнатда эришган ютуқларини янада мустаҳкамлаш учун самарали ишлаётган бир даврда кутиб олдилар. Корхона коллективи Мурожаатни ишлаб чиқиб, ўз зиммасига йиллик планни муддатидан илгари бажариш ва планга қўшимча равишда икки миллион сўмлик маҳсулот тайёрлаб бериш мажбуриятини олди.

Шу кунларда коллектив янги қулупнайдан қиём ишлаб чиқаришга киришиб, ҳар куни 3 — 4 минг банкадан янги маҳсулот консерваларни тайёрламоқда. Мева ишлаш цехининг Н. Юсуфбоева, М. Ермоленко ва Т. Раҳматуллаева ўртоқлар каби ўнлаб илғор ишчилари кундалик топшириқни 120 — 140 процентга етказиб бажараётирлар.

Т. УНАБОЕВ.

Қишлоқ хўжалиги учун янги машиналар

Саноат ходимлари Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаатини «Ташхлопкомаш» заводининг коллективи кўтаринки руҳ блан кутиб олди. Ҳозир заводнинг ҳамма цех, учатска ва бригадаларида кенгаш қатнашчиларининг Мурожаати кенг муҳокама қилинмоқда. Корхона агитаторлари Мурожаатни ишчилар оммасига кенг тушунтириб бермоқдалар.

Ишчилар, инженер-техник ходимлар меҳнат унумдорлигини ошириш, сифат кўрсаткичини яхшилаш ва маҳсулот таннархини тобора камайтиришга қаратилган кўплаб таклифлар киритмоқдалар. Завод коллективи яқинда пахта тозалаш корхоналари учун иккихил янги машина ишлабчиқаришни ўзлаштирди. Ўзлаштирилган янги қишлоқ хўжалик машиналарини оммавий равишда ишлаб чиқаришда завод коллективига Ленинград ва Москва корхоналаридан келган юздан ортиқ мутахассис яқиндан амалий ёрдам бермоқда.

Коллектив томонидан ўзлаштирилиб, ишлаб чиқарилаётган бу машиналар колхозчиларнинг меҳнатини енгиллаштиради. Илгари колхозчилар терган пахта хирмонларда қуритилган бўлса, энди у, пахта тозалаш пунктларига келтирилади ва янги сушилка ёрдами блан қуритилиб тозаланади.

Янги машинани ишлаб чиқаришда ўзаро мусобақалашиб ишлаётган А. Сулаймонов ва Н. Румянцев ўртоқлар бошчилик қилаётган йиғувчи-слесарлар бригадаси фидокорона меҳнат қилиб, кундалик топшириқни 140—150 процентга етказиб бажармоқдалар. Бу бригадаларда меҳнатнинг тўғри ташкил этилиши натижасида СХЛ-1,5 маркали янги машинанинг дастлабки икки комплекти тайёрланди, булар Свердлов ва Қорасув пахта тозалаш пунктларига жўнатилди.

Саноат ходимлари Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаатига жавобан самарали меҳнат қилаётган завод коллективи қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқариш сур'атини тобора тезлаштириш мақсадида социалистик мусобақани ҳарқачонгидан ҳам қизитиб ишламоқда.

Совет индустриясининг янги муваффақиятлари учун

Тошкент саноат корхоналарида саноат ходимлари, Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаати муҳокама қилинмоқда. Машинасозлар, тўқимачилар, темирйўлчилар, тикучилар ва пойафзалчилар саноат ходимларининг чақириғини якдиллик блан қўллаб-қувватлаб, бешинчи бешйилликни муддатидан илгари бажариш учун мусобақани кенг қизитиб юбормоқдалар.

24 майда Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг цехларида агитаторларнинг суҳбатлари бўлиб ўтди.

Комбинат ишчилари ва мутахассислари саноат ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчилари Мурожаатига жавобан меҳнат унумдорлигини ва ускуналарнинг унумини ошириш учун курашни янада кучайтиришга қарор қилдилар. Биринчи йигирув-тўқув фабрикасида ишлабчиқаришнинг кўп меҳнат талаб қиладиган процессларини механизациялаш, ёрдамчи ишларнинг салмоғини яна уч процент камайтириш юзасидан тегишли тадбирлар ишлаб чиқилмоқда.

Тошкент тўқимачилари бешинчи бешйиллик топшириғини 12 ноябрьгача бажаришга ва пландан ташқари бирнеча миллион сўмлик халқ исте'моли товарлари ишлаб чиқаришга қарор қилдилар.

Ворошилов номидаги «Ташсельмаш», «Подёмник», «Шарикоподшибник» заводларида ва Тошкентнинг бошқа корхоналарида ҳам саноат ходимлари Бутуниттифоқ кенгашининг Мурожаати коллектив бўлиб ўқилмоқда.

СОВЕТ ИТТИФОҚИДА

БҚХВ ЭКСКУРСАНТЛАРИГА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига тезда уюшган тартибда экскурсиялар келабошлайди. Пойтахт вокзалларида ва аэропортларида экскурсияларни виставка вакиллари кутиб олади. Экскурсантлар учун меҳмонхоналар ва ётоқхоналар тайёрланган, автотранспорт ажратилган.

25 — 30 кишидан иборат ҳар группага Москвада олти кун бўлиш вақтида группа раҳбари бириктиб қўйилади. Бу йил группалар жойларнинг ўзидаёқ ихтисослаштирилиб — чорвадорлардан, механизаторлардан, далачилар ва бошқа қишлоқ хўжалик ходимларидан иборат қилиб тузилади. Шу сабабдан виставка блан таништириш мақсадида группа раҳбари ҳарбир группа учун экскурсантларнинг ихтисосини ва истакларини ҳисобга олиб алоҳида план тузади.

Биринчи куни ҳарбир группа виставкани умуман тамоша қилиб чиқади, бош павильонда, «Россия Федерацияси» павильонида, шунингдек ўз республикаси ёки зонаси павильонида бўлади. Иккинчи куни экскурсантларнинг ихтисосига мувофиқ виставкадаги илғор тажрибани ўрганишга бағишланади. Учинчи куни ҳарбир группа олимлар ва қишлоқ хўжалик новаторларининг лекцияларини тинглайди, бу лекцияларнинг темаси олдиндан белгиланади. Виставкадаги бундан кейинги кунлар группани қизиқтирган экспонатлар блан танишишга бағишланади.

Экскурсантларга Москва бўйлаб экскурсия қилиш имконияти берилади.

Улар Москва областидаги илғор хўжаликлардан бирида ҳам бўладилар.

Виставкада ҳар куни қарийб 14 минг экскурсант бўлади. Бу экскурсантларга хизмат қилмоқ учун 1800 га яқин экскурсия ва группа раҳбари тайёрланди. Шулардан 150 киши Совет Иттифоқи халқларининг тилини билади. (ТАСС).

БОШҚИРД АДАБИЁТИ ВА САН'АТИ ДЕКАДАСИ ОЧИЛДИ

27 майда Москвада бошқирд адабиёти ва сан'ати декадаси очилди. Москвалилар Бошқирдистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг талантли ўғиллари ва қизларини самимият блан кутиб олдилар.

СССР Большой театри филиалининг зали Москва корхоналарининг ишчилари, сан'ат усталари, олимлар, ёзучилар, жамоат ташкилотларининг намояндалари блан лиқ тўлди.

Большой театр филиалида Бошқирдистон давлат опера ва балет театри ёш композитор З. Исмоғиловнинг «Салават Юлаев» операсини кўрсатди. Спектаклда бошқирд халқининг миллий қаҳрамони образи яратилган, бошқирд деҳқонларининг руслар блан биргаликда чоризмга ва феодаллар зулмига қарши курашганликлари кўрсатилган. Опера музикаси бошқирд ва рус халқ куйлари асосида ёзилган.

Бошқирдистон давлат академик драма театрининг коллективи 27 майда Москва Бадиий театри филиалининг саҳнасида А. Чеховнинг «Ваня тоға» пьесасини кўрсатди. Бу пьесани Н. Хафизов бошқирд тилига таржима қилган.

П. И. Чайковский номидаги концерт залида классик ва халқ рақслари кечаси бўлди.

Декаданинг биринчи кунида Бошқирдистон артистларининг спектаклларини ва концертини москвалилардан бирнеча минг киши келиб кўрди. (ТАСС).

ЁШ ИШЧИЛАРНИНГ ЯНГИ ОТРЯДИ

Мамлакатдаги фабрика завод та'лими мактаблари ва кон саноат мактаблари янги чиқариш маросимини ўтказмоқдалар. Ёш ишчилар корхона ва қурилишларга юборилмоқда. Ана шу ўқув юртларида ғишт терувчилар, сувоқчилар, дуродгарлар, оқловчилар, электр арра мотористлари, пўлат конструкцияларнинг қисмларини йиғучилар, электросварчиклар, хуллас элликдан ортиқ касб ишчилари тайёрланди.

Бу мактаблар май-июнь ойлари мобайнида 40 мингдан ортиқ ишчини тайёрлаб чиқарадилар. (ТАСС).

ЯНГИ ПИЛЛА ҲОСИЛИ

ТБИЛИСИ, 27 май. (ТАСС). Ипак қурти уруғи заводлари ва «Груз-шелк»нинг район бўлимлари янги пилла ҳосилини қабул қилабошладилар. Ҳозирги вақтда республикада 30 мингдан ортиқ пиллачи ипак қурт уруғини жадал боқиш усулини қўлланмоқда.

Қабул пунктлари янги гибрид уруғда олинган оқ пиллани кўп миқдорда қабул қилиб олмоқдалар.

Қрим блан Кавказ ўртасида пассажирлар ташийдиган темир йўл алоқаси

ЖАНКОЙ, 27 май. (ТАСС). Қрим блан Кавказ ўртасида Керчь бўғози орқали пассажирлар ташийдиган мунтазам темир йўл қатнови бошланди. Поездлар дизель-электроходлар ёрдами блан қатнайди. Жанкой блан Краснодар ўртасидаги пассажир поезди ҳар куни жўнаб туради.

ОҒИР САНОАТИМИЗНИНГ ИЛҒОР КИШИЛАРИ

Токарь Еременко 1962 йил ҳисобига ишламоқда

Чирчиқ шаҳридаги Урта Осиё химия машинасозлиги заводининг ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари ўртасида бешинчи бешйиллик топшириғини муддатидан илгари бажариш учун бошланган кураш тобора кенг қулоч ёймоқда. Корхона коллективи Москвада бўлиб ўтган саноат ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчилари Мурожаатига жавобан меҳнат унумини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш имконини берувчи янгидан-янги резервларни қидириб топмоқдалар. Ишчилар кўп меҳнат талаб этадиган ва оғир иш процессларини комплекс механизациялаш асосида технология процессларини тобора такомиллаштирмоқдалар, кўпгина ортиқча операцияларни қисқартирмоқдалар.

Яқинда завод касаба союз комитети корхона коллективи ўртасидаги социалистик мусобақа натижаларини кўриб чиқди ва ишлабчиқаришда энг яхши натижаларга эришган бир группа илғор ишчиларни завод Ҳурмат дафтарига ёзишга қарор қилди. Ҳурмат дафтарига ёзилган кўпгина илғор ишчилар қаторида 1-нчи механика цехининг донгдор токари Фёдор Антонович Еременко ҳам бор.

Токарь Еременко корхонада тайёрланаётган турли хил компрессорларнинг цилиндрларини, ёр насосларининг корпусларини ва бошқа хил детальларни тайёрлайди. У, иш жойини яхши ташкил қилиш, станокларга турли хил мосламалар ўрнатиш, илғор иш усулларини қўлланиш натижасида доимо смена нормасини 2,5—3 ҳиссадан бажариб келмоқда.

Фёдор Антонович тайёрланиши лозим бўлган детальларнинг чертёжларини ҳартомонлама пухта ўрганади, уларни янада такомиллаштириш йўлларини қидиради. Шунинг учун ҳам у, бешинчи бешйилликнинг ўтган 4 йили ичида 12 йиллик нормани бажаришга муваффақ бўлди.

— Тажриба шуни кўрсатадики, — дейди ўртоқ Еременко, — истаган технология процессини тезлаштириш, уни янада такомиллаштириш ва шу асосда меҳнат унумдорлигини ошириш имкониятини берувчи резервларни топиш мумкин. Бундай резервлар битмас-туганмасдир. Шу сабабли мен иш процессида ана шу масалаларга алоҳида э'тибор бераман ва меҳнат унумдорлигини ошириш имкониятини берувчи янгидан-янги резервларни қидириб топмоқдаман.

Фёдор Антонович Еременко мамлакатимиздаги новатор-токарьларнинг тезкорлик методини қўлланиш блан бир қаторда ўз станокларига ҳархил мосламалар ўрнатиб ишлайди, шунинг натижасида у, смена топшириғини доимо ошириб бажараётир. Масалан, илгарилари завод технологлари томонидан ишлаб чиқилган ва тасдиқланган технология бўйича цилиндрлар втулкаси 4 операциядан ўтар эди. Ўртоқ Еременко бу процессни қисқартириш ва тезлатиш мақсадида ўз станогига махсус мослама ўрнатди. Натижада бу детални тайёрлаш процесси уч баравар қисқарди.

Ўртоқ Еременко «ДИП-300» токарьлик станогида ишлайди. У, ўз станогининг ба'зи қисмларига ўзгартишлар киритган. Жумладан, станокни юргизиш ва тўхтатиш учун сарфланадиган вақтни камайтириш мақсадида махсус яримавтомат ўрнатди. Бу мослама қўл блан бажариладиган ишларни 2 баравар қисқартириш имкониятини берди.

Донгдор токарь ишлабчиқаришда ортдирган жуда бой тажрибаларини бошқа ишчиларга, айниқса ёш ишчиларга қунт блан ўргатмоқда. У, вақти-вақти блан цех ишчиларини йиғиб, ўз станогида детальларни жадал усулда қандай қилиб ишлаш кераклигини кўрсатади, уларга ўз маслаҳатлари блан доимо ёрдам беради.

Фёдор Антонович Еременко саноат ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаатини зўр қизиқиш блан ўрганиб чиқди.

— Бу Мурожаат Иттифоқимиздаги барча саноат ходимларини, жумладан мени янада юқори кўрсаткичларга эришишга чақирмоқда. Мен Мурожаатга жавобан янада унумли ишлайман, мамлакатимиздаги химия саноати корхоналари коллективига кўплаб юқори сифатли компрессорлар ва бошқа хил механизмлар етказиб бериш учун бутун куч ва қувватимни аямайман.

Биз Фёдор Антоновичга ўз ниятларини амалга оширишда янги муваффақиятлар тилаймиз.

О. ЛЕВАК,

«Средазхиммаш» заводи касаба союз комитети раисининг ўринбосари.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети ғўзани ягана қилиш ишларининг якунини ва унинг аҳволи қандай эканини кўриб чиқиб, **қарор қилдилар:**

1. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари ғўзани ягана қилишда ва унинг тез ўсишини та'минлашда яхши кўрсаткичларга эришган қуйидагиларга берилсин:

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Ўртасарой районига (район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Умаров**, район партия комитетининг секретари ўртоқ **Юнусов**, МТС директорлари **Ёгоров** ва **Погорелов** ўртоқлар).

«Малик» совхозига (директори ўртоқ **Иброҳимов**, бош агрономи ўртоқ **Ҳамидов**, бош инженери ўртоқ **Мешчерин**, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Волина**).

Ўртасарой районига кўчма Қизил Байроқ блан бирқаторда битта енгил автомашина ҳамда ғўза парваришида яхши кўрсаткичларга эришган ва ғўзанинг тез ўсишини та'минлаган колхозчиларни, тракторчиларни ва қишлоқ хўжалик мутахассисларини мукофотлаш учун 10 минг сўм пул ҳам берилсин. «Малик» совхозига ишчиларни ва мутахассисларни мукофотлаш учун 10 минг сўм пул берилсин.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Сиёсий агитациянинг муҳим воситаси

Коммунистик партиямизнинг оммавий-сиёсий агитация ишида кўргазмали агитация муҳим ўрин тутиб келмоқда. Оғзаки ва ёзма агитация блан бир қаторда, кўргазмали агитация халқимизни коммунизм руҳида тарбиялашнинг муҳим воситаларидан биридир.

Кўргазмали агитация қанчалик жонли ва аниқ ҳамда сиёсий жиҳатдан пухта ва ўткир бўлса, унинг кучи, та'сири ҳам шунчалик зўр бўлади.

Ишчи, колхозчи ва совет интеллигенциясининг кундан-кунга ўсиб бораётган иш фаолиятини тўғри тасвирлаш учун дастлаб, ҳарқайси корхона, колхоз ва муассасанинг ишлабчиқариш хусусиятини яхши билиш керак. Ана шундагина кўргазмали агитация коллективга ўз та'сирини ўтказади ва коллективнинг ишига катта ёрдам беради. Ёзилган жанговар чақириқлар, чизилган расмлар, лавҳалар, диаграммалар ва графиклар пухта ишланса ҳамда ўринли жойлаштирилса, ҳарбир бўлим алоҳида бўёқ блан ёки сурат блан безатилса, ёзувлари аниқ, ҳужжатлар тўғри, диаграммалар конкрет ва равшан бўлса, солинган расмлар эгасига ўхшаса, шундагина монтажлар, витрина ва кўргазмалар жозибали бўлади, уларнинг мазмунига киши дарров тушуниб олади.

Плакат — кўргазмали агитацияда катта ўрин тутади. Чунки, у дарров кўзга ташланади. Шунинг учун ҳам ҳарбир плакат кўркам, чиройли, содда ва тушунарли бўлиши керак. «Плакат — оммабоп сан'ат, — деган эди, Михаил Иванович Калинин, — плакат одамни ўз олдига келтириб тўхтатади... Йўлдан юриб кетаётган колхозчи плакатни кўриб қолади-да, унинг олдига бориб, нима экан бу, нималар ёзилган экан, деб қарайди. Халқ плакатга қанча узоқ тикилиб қараса, плакатнинг та'сири шунча кўп бўлади».

Шу кунларда колхоз, совхоз далаларида пахта, маккажўхори ва бошқа дон экинларини парвариш қилиш, юқори ҳосил олишни та'минлаш, меҳнат унумини кўтариш учун кураш оммавий тус олиб кетди. Областимизнинг жуда кўп колхозларида квадрат-уялаб экиш асосида пахтадан юқори ҳосил етиштириш учун астойдил курашаётган колхозчилар, механизаторлар, агрономлар, тракторчилар кўп, улар социалистик мусобақада ғолиб чиқиш учун ўз мажбуриятларини намунали бажармоқдалар. Мана шу жўшқин ишларни тасвирлаш ва илғор тажрибаларни оммалаштириш қандай завқли иш! Хилма-хил расмлар, чиройли диаграммалар, рақам ва фактлардан гўзал суратлар чизиш ва витриналарни кўркам ясатиш мумкин.

Кўргазмали агитацияни намунали уюштирган партия ташкилотлари ўз корхона ва колхозларида меҳнат унумини ошириш, ишлабчиқариш планларини муваффақиятли бажариш, ҳосилни ошириш, агрономия фани ютуқлари ва бой техникадан тўла фойдаланиш соҳасида яхши натижаларга эришаётирлар.

Областимизнинг Сирдар'ё районидаги Тарас Шевченко номли колхоз партия ташкилоти (секретари ўртоқ И. Ашуров) пахтадан мўл ҳосил етиштириш ва чорва маҳсулдорлигини ошириш учун колхозчилар, чорвадорлар ўртасида оммавий-сиёсий агитацияни кучайтириб юборди, оғзаки ва ёзма агитация блан бирга кўргазмали агитацияни кенг миқ'ёсда олиб бормоқда. Колхоз правлениеси бу йил 600 гектар пахта ерининг 270 гектарига квадрат-уялаб чигит экишга муваффақ бўлди. Шунингдек, маккажўхори ва бошқа экинлардан мўл ҳосил олиш мақсадида кўп ишлар қилинаётир. Колхознинг бригадалари ва тракторчилари ҳамкорликда ишлаб, бир-бирлари блан социалистик мусобақа боғладилар ва ҳарқайси бригада ўз ер участкасига қараб, конкрет мажбурият олди. Партия ташкилоти ҳамма бригадаларнинг ҳамда конкрет мажбуриятлар олган коммунист, комсомол ва айрим колхозчиларнинг ишларини кунда кузатиб бориш тадбирларини белгилаб чиқди.

Колхозда кўклам ишлари ҳар йилдагига қараганда анча эрта бошланди. Қишлоқдан далага борадиган йўл бўйига мусобақа натижаларини кўрсатиб турувчи катта тахта қўйилган, унда ҳамма далачилик бригадаларининг мажбуриятлари аниқ ёзиб қўйилган. Шу тахта ёнида Ҳурмат тахтаси ҳам бор. Бундан колхозчилар қайси бригада ва қайси колхозчи ўз мажбуриятини ошириб, ҳурматга сазовор бўлганини ўқиб биладилар. Колхоз дала шийпонига кўчма фотогазета қўйилган. Бу газета ўз иши блан бошқаларга намуна бўлаётган колхозчиларнинг фото-расмлари ва қўлда чизилган портретлари блан гўзал қилиб безатилган. Бу жозибали газетадан ўрин олишни ҳамма колхозчилар ҳам ҳавас қиладилар. Фақат апрель ойининг биринчи ўнкунлигида илғорлар сафига 30 дан ошиқ киши қўшилди ва улар фотогазетадан шарафли ўрин олдилар.

Кўрсаткич тахта ҳамма бригадада кундалик иш якунини кўрсатиб туради, иш нормасини ёки кунлик планни ким, қандай бажаргани турли бўёқларда акс эттирилган, илғорлар ўз ютуқларини кўриб, фахр блан эртага яна дурустроқ ишлаш ҳақида ўйласалар, орқада қолганлар икки—уч кун ичида илғорларга етиб олиш ва улардан ўзиб кетиш учун ҳаракат қиладилар.

Иш қизиб турган пайтларда «жанговар варақа»лар ҳамма бригадаларда чиқарилади. Унда қолоқлар танқид қилинади, илғорлардан ўрнак олиш ҳақида қимматли маслаҳатлар берилади. Экиш майдонларидаги дарахтларда, йўл бўйларида, дала шийпонларида ғўзани парвариш қилиш тўғрисида турли расмлар ва илмий асосла ишланган намунали планлар ёпиштириб қўйилган.

Партия ташкилоти чигит экиш ишларининг якунини тўплади. Тилла Маманов, Бурҳон Зокиров, Риқсибой Усмонов бошлиқ бригадалар чигит экишни бу йил мўлжалдан 8 —9 кун илгари агротехника қоидалари асосида тамомладилар. Булар пахта қатор ораларини ишлашни қизитиб юбордилар.

Колхоз бўйича ҳам катта муваффақиятга эришилди. Колхоз районда биринчи бўлиб, 600 гектар пахта майдонига чигит экиб бўлди. Колхозда маккажўхори ва оқжўхори ҳамда бошқа экинларни экиш ва ғўзани парвариш қилиш қизиб бормоқда.

Октябрь районидаги Сталин номли, Каганович номли. Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон», Бекобод районидаги Маленков номли, Дзержинский номли, Янгийўл районидаги Свердлов номли, Сталин номли, Калинин районидаги Сталин номли, Пискент районидаги Жданов номли, Калинин номли, Ворошилов номли ва бошқа кўпгина колхозларда ҳам кўргазмали агитациянинг та'сиридан фойдаланиб, дала ишларида яхши натижаларга эришаётирлар. Колхоз партия ташкилотлари район партия комитетлари пропаганда ва агитация бўлимларининг амалий ёрдамлари туфайли колхозларда сиёсий агитациянинг бу оммабоп усулидан кенг фойдаланишга муваффақ бўлмоқдалар.

Броқ, шуни э'тироф қилиш керакки, ба'зи район партия комитетлари кўргазмали агитациянинг сафарбар этучилик кучига тегишли баҳо бермаётирлар. Оққўрғон район партия комитетининг агитация ва пропаганда бўлими (мудири ўртоқ Маҳмудов) колхозларда кўргазмали агитацияни кучайтиришга етарли э'тибор бермайди. Гулистон ва Ховос районларида ҳам кўргазмали агитация яхши йўлга қўйилмаган. Бу масалага колхоз ва МТС бошланғич партия ташкилотларининг э'тиборини жалб этиш, колхозчи ва механизаторларнинг ишчанлик фаолиятини оширишда кўргазмали қуроллардан кенг фойдаланиш район партия комитетларининг муҳим вазифасидир.

Партия ташкилотлари кўргазмали агитацияни кенг йўлга қўйиш блан ишлабчиқариш соҳасидагина муваффақиятга эришибгина қолмай, коллективни сиёсий жиҳатдан ҳам тарбиялаб борадилар. Ҳарбир кўргазмани танлаш ва тайёрлашда ҳамма имкониятлар ва материаллардан фойдаланиш зарур. Бошланган ишнинг натижали бўлиши учун уни олдиндан планлаш ва ишга ижодий кўз блан қараш, янги-янги ташаббусни кўтариш — кўрсатиш керак. Ба'зи жойларда бир шаклда, бир андазада, аллақачонлар эскирган нарсаларни кўргазмали агитация қаторида деворларга осаберадилар, палапартиш ясалган плакат ёки расмларни қоқиб қўядилар. Бундай расмиятчиликка барҳам бериш керак.

Кўргазмали агитация формалари мазмунли ва кўриниши ма'нодор, ҳаққоний бўлиши, ҳақиқий ҳолни гўзал тасвир этиши, саводли, жозибали ва тушунарли бўлмоғи лозим.

Кўргазмали агитацияни тўғри ташкил этиш, кучайтириш, унга кун сайин ва амалий суратда раҳбарлик қилиб туриш партия ташкилотларининг жонажон ишидир. Халқимизнинг бутун диққатини ва куч-қувватини коммунизм қуриш йўлидаги улуғвор вазифаларни муваффақиятли бажаришга сафарбар қилишда кўргазмали агитациямиз кучли қурол бўлиб хизмат қилади.

С. ИСМОИЛОВ.

Партия хўжалигида тартиб ўрнатилсин

Партия хўжалигини мустаҳкамлаш ва унга раҳбарлик қилиш барча партия ташкилотларининг бевосита бурчи ва вазифасидир. Партия ташкилотлари коммунистларни ҳисобга олиб боришлари, коммунистларнинг партия ҳужжатларини қандай сақлаётганликларини ўз вақтида текшириб туришлари керак.

Лекин бу нарсага айрим бошланғич партия ташкилотлари етарли аҳамият бермаётирлар. Масалан, Оҳангарон шаҳар партия комитети ўзининг яқинда бўлиб ўтган бюросида шу йилнинг уч ойи ичида шаҳардаги кон қидирув партиясининг старший мастери Плотников, 8-нчи ошхона мудири Попова ва кўмир разрезининг мотористкаси Галяндина сингари коммунистларнинг партия ҳужжатларига нисбатан совуққонлик, э'тиборсизлик блан қараб келганликларини аниқлади.

Бу коммунистлар ҳисобда турган бошланғич партия ташкилотларининг секретарьлари юз берган аҳволни ўз вақтида текширмаганлар. Бу ўртоқлар партия ҳужжатини кўзқорачуғидай сақлаш кераклигини унутганлар, бошланғич партия ташкилотлари ҳам коммунистларнинг интизомли ва ҳуш'ёр бўлишлари устидан назорат ўрнатмаганлар.

«Ўзбекуголь» трестига қарашли ишчилар та'миноти бўлими бошланғич партия ташкилотининг секретари Фельдман, кон қидирув партияси бошланғич партия ташкилотининг секретари Дружинин ўртоқлар бу аҳволни ўз вақтида коммунистларнинг партия йиғилишларида муҳокама қилмаганлар.

Шаҳардаги гўшт комбинати, 29-нчи автобаза каби корхоналарнинг бошланғич партия ташкилотларида ҳам партия хўжалиги ишларига етарли аҳамият берилмаётир. Бу ташкилотларда мажлис қарорлари мас'улиятсизлик блан сақланади.

Оҳангарон шаҳар партия комитетининг ташкилий ишлар бўйича бўлими бу ишга етарли э'тибор бериши зарур.

И. АҲМЕДОВ,
А. БРОНШТЕЙН.

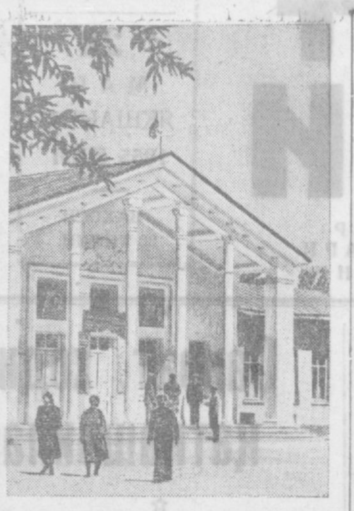

Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозида 600 ўринга эга бўлган янги клуб қурилиб фойдаланишга топширилди. Бу ерда кутубхона, ўқиш зали, бадиий ҳаваскорлик тўгаракларн учун ҳам алоҳида хоналар бор. **Суратда:** янги клуб биносининг ташқи кўриниши.

И. Душкин фотоси.
(ТАСС фотохроникаси)

ЯНГИ КИТОБЛАР

Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти қуйидаги китобларни нашр этди

И. В. СТАЛИН. — «Ленинизм масалалари» (Русча 11-нчи нашрдан таржима). 782 бет, тиражи 30.000, баҳоси 5 сўм 50 тийин.

А. С. ПУШКИН. — «Танланган асарлар» (1-нчи том). 296 бет. тиражи 35.000, баҳоси 6 сўм.

Собир АБДУЛЛА.—«Муқимий» (4 парда 7 кўринишли пьеса) 96 бет, тиражи 15.000, баҳоси 1 сўм 75 тийин.

ОЙДИН.—«Рассказы» (русча). 120 бет, тиражи 15.000, баҳоси 2 сўм 80 тийин.

М. ГОРЬКИЙ. — «Пьесалар» 298 бет, тиражи 15.000, баҳоси 10 сўм.

Сергей БОРОДИН. — «Звезды над Самаркандом» (трилогия) Хромой Темур, роман. Первая книга. 488 бет, тиражи 60.000, баҳоси 9 сўм 75 тийин.

Мумтоз МУҲАМЕДОВ. — «Кичик гарнизон», 120 бет, тиражи 15.000, баҳоси 1 сўм 90 тийин.

В. ПЧЁЛКИН.—«Коммунистик партияда танқид ва ўз-ўзини танқид». 108 бет, тиражи 30.000, баҳоси 1 сўм 05 тийин.

Қишлоқ хўжалигига доир китоблар

А. К. КАРИМОВ. — «Карам кўчатини квадрат қилиб экиш» 8 бет, тиражи 5.000, баҳоси 15 тийин.

А. К. Каримов. — «Помидор кўчатини квадрат қилиб уялаб экиш». 8 бет тиражи 5.000, баҳоси 15 тийин.

Болалар адабиёти

Пўлат МЎМИН. — «Ўринбосарлар», (поэма). Ўрта ва катта ёшдаги болалар учун. 64 бет, тиражи 30.000, баҳоси 80 тийин.

Товфиқ МУТАЛЛИБОВ. — «Бахтиёр болалар» (мактаб ёшидаги болалар учун). 20 бет, тиражи 30.000, баҳоси 35 тийин.

Ўзбекистон ССР ўқув-педагогика Давлат нашриёти қуйидаги китобларни нашр этди.

Н. Рибкин. — «Тўғри чизиқли тригонометрия». (ўрта мактабнинг 9 ва 10-нчи синфлари учун дарслик). 104 бет, тиражи 35.000, баҳоси 1 сўм 45 тийин.

А. П. КИСЕЛЕВ. — «Арифметика» (еттийиллик ва ўрта мактабларнинг 5 ва 6-нчи синфлари учун дарслик). 160 бет, тиражи 60.000, баҳоси 1 сўм 90 тийин.

МАТБУОТ ОБЗОРИ

Корхоналар ҳаётини янада чуқурроқ ёритайлик

Чирчиқ — Совет ҳокимияти йилларида бун'ёдга келтирилган индустриал шаҳарлардан биридир. Бу ерда Иттифоқ аҳамиятига эга бўлган «Чирчиксельмаш», «Электрощит», Фрунзе номли «Средазхиммаш» заводлари бор. Ҳозир Чирчиқ маркаси блан республикамиз, Иттифоқимиз ва ҳатто бирнеча халқ демократияси мамлакатлари учун компрессор, щчит каби электр ускуналари; культиватор, пахта териш машиналари ҳамда қишлоқ хўжалик машиналари учун запас қисмлар, деталь ва узеллар; минерал ўғитнинг янги нав'лари, ойна каби халқ хўжалиги учун муҳим маҳсулотлар етказиб берилмоқда. Чирчиқ ўз электр энергиясига, кенг истe'мол товарлари ишлаб чиқарувчи корхоналарига, қурилиш ва монтаж ташкилотларига эга.

«Сталин байроғи» газетаси редакцияси, айниқса унинг саноат ва транспорт бўлими ходимларининг жонажон вазифаси мана шу корхоналарнинг фаолиятини, уларнинг ишидаги ютуқ ва камчиликларни зийраклик блан кузатиб бориш, у ердаги аҳволни синчиклаб ўрганиш ва буларнинг ҳаммасини кенг ўқучи оммасига тез, қониқарли қилиб етказиб беришдан иборатдир. Редакцияда бунинг учун барча имкониятлар бор.

Редакция йил бошидан бери газетхонларга манзур бўлган бирқанча материаллар берди. Буларнинг кўпи оғир саноат корхоналари ҳаётидандир. «Ёш ишчилар, ўз билимингизни оширингиз!», «Средазхиммаш» заводида бир сменанинг ишлабчиқариш фаолияти» деган сарлавҳа остида берилган саҳифалар, «Новаторлар янги технологияни эгалламоқдалар», «Чирчиксельмаш» заводи машиналарни ўз вақтида ишлаб чиқариши керак», «Чирчиқнинг янги қурилишларидан репортаж», «Бир заводнинг рационализаторлари» каби подборкалар, «Истиқбол йўллари» сарлавҳали очерк, Электрохимия комбинатининг новатор аппаратчиси ўртоқ Ўрин Бақоев, «Средазхиммаш» заводи новаторлари Александр Петров, Александр Данилевич каби ишлабчиқариш илғорлари ҳақидаги зарисовкалар шулар жумласидандир.

Газетада ишчилар, инженер-техник ходимлар, цех ва турли бўлим бошлиқлари, корхона раҳбарлари, шаҳар партия комитетининг раҳбарлари тез-тез қатнашиб турадилар. Редакция корхоналардаги ишлабчиқариш илғорлари ва актив жамоатчи ходимлар ҳисобига ўз активини кўпайтириб бормоқда. «Завод маркаси блан», «Бешинчи бешйиллик илғорлари», «Чирчиқ корхоналарининг ишлабчиқариш ҳаётидан», «Мухбирларимиз ёзадилар», «Шу ҳафтада» каби рубрикалар остида қисқа-хабарлар, танқидий ва ижобий мақолалар, зарисовкалар бериб борилади.

Шаҳардаги айрим корхоналарнинг бир ме'ёрда ишламаётганлиги, давлат планларининг ҳамма кўрсаткичлар бўйича тўла-тўкис бажарилмаётганлиги газета томонидан қаттиқ танқид қилиб борилади. «Ойна заводи унумли ишлаши керак», «Чирчиқ корхоналарининг ишидаги қолоқликни тугатиш керак» каби мақолалар фикримизнинг далили бўлаолади. Айниқса, «Чирчиксельмаш» заводи бир ме'ёрда ишлаши керак» деган шапка остида берилган саҳифа шу жиҳатдан тақдирга сазовордир.

Газета редакцияси коллективининг юқоридагилар сингари тақдирга сазовар бўладиган ишлари кўп. Бу — уларнинг ютуғи. Лекин редакция ишида қатор камчиликлар ҳам бор. Бу камчиликларнинг асосийлари — саноат масалаларини ёритишда редакциянинг кўпинча битта муҳим масалани атрофлича ва чуқур ёритиш ўрнига умумийликка берилиб кетиши, тематикасининг торлиги, газета жанрларининг ҳаммасидан усталик блан фойдаланмаслиги ҳамда кўтариб чиққан масаласини принципиал изчиллик блан давом эттирмаслигидир. «Сталин байроғи» саҳифасида техника прогрессини дадиллик блан олға суришга бағишланган, бирор корхонадаги рационализаторлик ва ихтиро'чилик бюроси фаолиятини кенг ва чуқур анализ қилиб берадиган материаллар сийрак учрайди. Босилаётган танқидий материалларнинг кўпида умумийлик кўп, аҳволни конкрет фактлар асосида чуқур таҳлил қилиш кам. Саноат темасидаги, биринчи галда оғир индустрияга бағишланган бошмақолалар жуда кам босилади.

Шаҳардаги ойна заводи, Сталин номли электрохимия комбинатининг капитал қурилиш бошқармаси 4 йиллик планни бажармаганлар. «Электрощит», «Средазхиммаш» заводлари, Чирчиқ ГЭС тизмалари, тикучилик ва пойафзал фабрикалари 1955 йил I квартал планини бажараолмай давлатдан бирнеча миллион сўмлик маҳсулот қарз бўлиб қолдилар. Бу аҳвол «Сталин байроғи» редакциясининг, биринчи галда саноат ва транспорт, партия турмуши бўлимларининг зиммасига катта вазифалар юклайди. Редакция ўз фаолиятини ҳарқачонгидан ҳам активлаштириши, корхоналар ҳаётини чуқур ўрганиб, давлат планларини ҳамма кўрсаткичлар бўйича бир ме'ёрда ошириб бажарилишига халақит берадиган ҳарқандай тўсиқларни олиб ташлаш учун астойдил киришиши ва шу йўл блан индустриал шаҳар бўйича бешинчи бешйиллик топшириғини муддатидан олдин бажарилишига эришиш ишига муносиб ҳисса қўшиши керак.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Маданият министрлигининг бир буйруғи ҳақида“

Шу сарлавҳа блан газетанинг 27 март сонида чиққан мақолада Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги Чирчиқ шаҳар меҳнаткашларининг маданий хизматни яхшилаш тўғрисидаги талабларини қондирмай келаётгани ва министрлик ўз буйруғининг ижроси учун курашмаётганини танқид қилинган эди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ишлар Бошқармасидан редакцияга хабар қилишларича, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги газетада кўрсатилган камчиликларни бартараф қилиш ва Чирчиқ шаҳридаги маданий-оқартув ишларни яхши йўлга қўйиш учун бирқанча амалий тадбирларни белгилаган. Чирчиқ шаҳар маданият бошқармасига амалий ёрдам бериш учун область Маданият бошқармасидан 10 киши, маданий-оқартув муассасалари Бошқармасидан 5 киши жўнатилган. Шунингдек, методик қўлланмалар — репертуарлар тўплами ва тавсия этилган репертуарлар рўйхати юборилган. Ҳархил темаларда лекциялар уюштириш учун маданий-оқартув муассасалари Бошқармасига ҳамда область Маданият бошқармасига кўрсатма берилган. Сўнгги вақтларда Максим Горький номли драм театри 8 та спектакль кўрсатган, Ўзбекистон давлат эстрадаси, Узгосфилармония икки концерт, икки музикали лектория уюштирган. Министрлик шу хилдаги тадбирларни кўпайтириш чораларини кўрмоқда.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги Чирчиқ шаҳар Маданият бошқармаси учун битта юк машинаси ажратган, шаҳар маданий-оқартув муассасаларини ремонт қилиш учун 109 минг сўм пул берилган ҳамда асбоблар олиш учун 32 минг сўм пул чиқарилган.

ЁЗУЧИ ОЙБЕКНИНГ ЮБИЛЕЙИ ОЛДИДАН

Ойбек романларида ижобий қаҳрамон образи

Ижобий қаҳрамон образини яратиш — совет сан'ати ва адабиётининг энг асосий вазифаларидан биридир. Совет адабиёти ва сан'атида меҳнаткаш халқ ҳаётини, халқнинг озодлик учун олиб борган курашларини акс эттириб берган бадиий-адабий асарлар жуда кўп. Шунингдек, совет бадиий адабиётида илғор совет кишисининг, замонамиз қаҳрамонининг образини кўрсатиб берувчи асарлар кўпайиб бормоқда.

Воқи'ликни фақат нусха кўчириш блан тасвирламасдан, балки уни умумлаштириб, типиклаштириб тасвирлаш реалистик сан'атнинг ўзига хос хусусиятларидан бири ҳисобланади. Ёзучи ҳаётий ҳодисалар асосида бадиий образлар, адабий типлар яратиш учун бир ёки бирнеча кишини, ёки ма'лум бир конкрет ҳодисани танлаб олиб типиклаштиради. Бунда ёзучининг дун'ёқараши, ғояси воқи'ликни бадиий бўёқларда тасвирлашда етакчи роль ўйнайди. Шу блан бирга, турмуш ҳодисаларини ифодалаб кўрсатиш учун фақат ҳаёт фактларини билишгина етмайди, балки турли бадиий воситалар ва адабий приёмлар ёрдамида воқиа-ҳодисаларни қайта ишлаш йўли блан тип яратабилиш керак. Бунинг учун бадиий тип яратиш сан'атини эгаллаш лозим. Бу — ёзучининг маҳоратига боғлиқ.

Талантли ўзбек совет ёзучиси Ойбекнинг ижодига марксистик эстетиканинг ана шу талаблари асосида ёндошилса, унинг бадиий маҳбратда камолатга етган сан'аткор эканлиги яққол сезилади. Ёзучининг уста сўз сан'аткорлиги кўп қиррали ва хилма-хилдир. Бу унинг романларида турмуш воқиаларини, кишилар курашини типиклаштириб, индивидуал равишда акс эттиришда, ижобий ва салбий қаҳрамонларни бўртдириб тасвирлашда, ҳаётий конфликтларни танлаб олабилишда, бадиий-адабий тил бойлигидан тўла фойдаланишда ва бошқаларда кўринади.

«Қутлуғ қон» (1939), «Навоий» (1944) ва «Олтин водидан шабадалар» (1949) романлари Ойбек яратган йирик полотнолар бўлиб, ёзучи ижодида катта аҳамиятга эгадир. Ойбек «Навоий» романида улуғ шоир ва мутафаккир Алишер Навоий образини тарихий жиҳатдан тўғри ёритиб берса, «Қутлуғ қон» романида ўзбек меҳнаткашларининг Октябрь революцияси арафасидаги ҳаёти ва курашини Йўлчи образида умумлаштиради. «Олтин водидан шабадалар» романида эса совет кишиларининг Улуғ Ватан урушидан кейинги тинч қурилиш йилларида, социализмдан коммунизмга ўтиш даврида — ҳозирги кунларимиздаги ҳаёти ва интилишларини Ўктам, Комила ва Мирҳайдар каби ижобий образлар мисолида умумлаштириб, типиклаштириб тасвирлайди.

Демак, ҳар уч асарда ҳам асосий қаҳрамонлар образи қаторида бирнеча ижобий персонажлар типи чизиб берилган. Алишер Навоий, Йўлчи ва Ўктам каби ижобий, асосий қаҳрамонлар ўзбек халқининг ма'лум бир конкрет даврдаги халқ вакилларидир. Шу блан бирга улар ўз даврининг фарзандлари сифатида бир-бирларидан фарқ қиладилар, уларнинг ҳарбири ўзига хос хусусиятга эга. Аммо, бу образлардаги ялпи бирлик — ўз халқига, ватанига садоқат блан хизмат этишдек олижаноб хислатлар мавжуддир. Ойбек романларидаги бу хусусият ёзучи ижодининг оптимистик, ватанпарварлик ва халқпарварлик характерини белгилайди.

Социалистик реализм методи асосида ижод этган ёзучи хоҳ тарихий романларида бўлсин, хоҳ ҳозирги замон темасидаги романида бўлсин, бир асосий принципни — образ яратишдаги партиявий принципни сақлайди, ўз асарларининг ғоявий-бадиий савиясини шу принцип блан баланд чўққига кўтаради. Бу эса, Ойбекнинг социалистик реализмни етук эгаллаган сан'аткор эканлигини кўрсатади.

Ойбек ижобий қаҳрамонларни қотиб қолган, статик образ сифатида эмас, эволюцион ўсишда кўрсатиш орқали воқиалар ривожининг бадиий ифодасини беради. Масалан, Алишер Навоий феодализм тузумининг фарзанди бўлгани учун абсалют монархияни — давлат тепасидаги адолатли подшони то умрининг охиригача ҳимоя қилади, феодал бошбошдоқликлари, ўзаро урушлар, низо'ларга қарши қаттиқ курашади. У, даставвал, подшо Хусайн Бойқаро тимсолида марказлашган давлатнинг ма'рифатпарвар, тадбирли ҳукмдорини кўради. Ёзучи воқиалар ривожи асосида Навоий образини ҳам ўстирабориб, Навоийнинг Бойқародан умид узганини ҳам реал тасвирлайди. Навоий бу ҳокимни худди бошқа темурийлардек, жоҳил ва шахсиятпараст, маишатпараст эканлигига ишонади ва чуқур руҳий азобда қолади. Навоийнинг сарой кишилари блан тўқнашуви Самарқанддан Хиротга қайтган вақтидаёқ бошланади. Навоий укаси Дарвешали блан мамлакат аҳволи ҳақида суҳбатлашаркан, ши'ий ва суннийларнинг мазҳаб талашларидан, бунга подшо йўл қўйиб берганидан шикоят қилади: «...Халқ орасига тафриқа солмоқдан ўзга иш йўқми, ажабо? Давлатнинг молияси не ҳолда, қўшин не аҳволда, мадрасаларда толиби илмлар, олим ва фозилларнинг тирикчиликлари қандай, ҳар нав' амалдорлар пойтахтда, туманларда (қишлоқларда — А. О.), вилоятларда халққа не турда муомила қилурлар; деҳқоннинг рўзғори нечик, косибнинг кори нечик — мана бу вазифаларни ақл ва идрок кўзи блан кўриб, тадбир ва салоҳият блан ҳал қилмоқ керак эди. Иним, ҳарқандай мазҳаб жанжалларидан юқори турмоқ лозим». Навоий ўзининг ана шу идеалларини амалга ошириш учун астойдил кураш бошлайди ва унинг бу йўлдаги ҳаракати то умрининг охиригача давом этади. Навоий сиёсий ва ижтимоий фаолиятининг дастлабки пайтида бу мақсадга халқнинг оғир аҳволини яхшилаш тилагида адолат учун тинмай кураш орқали эришиш мумкин, деб ўйлайди. У, иниси блан суҳбатни давом эттириб, «— Ҳайр, биз бу дағдағаларни ўртадан кўтаришга ҳаракат қилурмиз, — деди Навоий қат'ий оҳанг блан... — менга, ма'лумингиз, давлатда вазифа бердилар... Ёлғиз эл ва улус манфаатини назарга олиб, мансабни қабул этдим. Бу муборак юртда қилинадиган ишлар бениҳоят кўпдир. Бу ишларнинг ҳарбирига элимиз асрлардан бери ташнадир».

Бу қисқа суҳбатда Навоийнинг сиёсий-ижтимоий қарашлари, халқпарварлик ғояси моҳирлик блан очиб берилади, унинг нима учун саройда ишлашга рози бўлгани аниқ бўлади. Воқиаларнинг давомида буюк шоир ва жамоат арбоби бу ниятларига етаолмагани ва етишиши мумкин эмаслиги бадиий эпизодларда берилади.

Навоий гуманизми халқ ҳаётидан, унинг оғир аҳволига ачинишидан келиб чиқади. Оғир солиқлар, кетма-кет урушлар, талашлар меҳнаткаш халқнинг ғазабини қўзғатади, Ҳирот ва атроф қишлоқларда ғалаёнлар келтириб чиқаради, ободонлик ишлари тўхтаб қолади. Давлат хазинаси эса талон-торож қилинади. Навоий ўттиз йиллик фаолиятида бу ҳодисаларни ўз кўзи блан кўради, халқ вакилларини — Арслонқул, Султонмурод ва Дилдорларни қўллаб-қувватлайди. Ўзининг жони хавф остида қолганда ҳам (сургун этилиши ва уни заҳарлашга уринишлар), укасини қамаш учун унга буйруқ берилганда ҳам халқ тинчлигини, давлат бутунлигини сақлашга ҳаракат қилади. У, ис'ён қилган шаҳзода, беклар тарафига ўтиб кетмайди, балки мамлакатдан бош олиб кетиш фикридан воз кечиб, ватанда тинчлик ўрнатиш учун курашади. Унинг бу ҳатти-ҳаракатини Ҳусайн Бойқаро тахтига садоқатдан эмас, балки ватанга, халққа меҳр-садоқатдан деб билиш керак. Унинг бу яхши ниятларини ҳатто унинг энг ашаддий душманлари ҳам э'тироф этадилар: Мажиддин афсус ва қайғи блан деди: «Умримдаги энг катта хато — Алишер Навоийга душманлигим бўлди. Мен йигирма йилдан ортиқ Алишерга қарши ҳаракат қилдим — не ишлар қилганим эса сизга ма'лум — Алишер юраги тоза одам эди».

— «Тўғри, — деди Тўғонбек бошини қуйи солиб. — Алишер Навоий тулкиликни билмайди. Юраги ўбдан соф одам». «Балли! — деди Мажиддин хўрсиниб, — унинг қаҳри ҳам, раҳми ҳам самимий, ҳарвақт самимий, не қилайликки, вақт ўтди, хатони тузатиб бўлмайди».

Навоийнинг золим, фитначи ҳокимларга, шаҳзодаларга, қолаверса, подшога нафрати аста-секин ошаборади. Буни Ойбек жуда кичик штрихларда моҳирлик блан очишга эришади. «— Ҳайҳот! — деди Навоий ўрнидан қўзғоларкан, — ҳокимларда ақл ва виждон нишонаси қолмабди. Макрнинг, мунофиқликнинг деви ҳамма фазилатларни ўз комига тортибди. На сўзларида ма'но бор, на ишларида ҳаё бор!» Яна: Навоий собиқ чорикор йигит, паҳловон аскарбоши Арслонқул блан суҳбатлашар экан: «Оғир кунларга қолдик, йигит!» — дейди.

Хулоса қилиб айтганда, Самарқанд сургунидан қайтгач, ёшлигида дўст бўлган Ҳусайн Бойқаро давлатида турли катта вазифаларни адо этиб, сарой кишиларини, шоҳ ва шаҳзодаларни, ҳокимларни «инсофга келтираман, шу йўл блан зулмга чек қўйиб халқ аҳволини яхшилайман» деган Алишер Навоий ўз мақсадига етаолмайди. Лекин, халқнинг ҳақиқий бахти, озодлиги қандай йўл блан қўлга киришини билаолмаган шоир образини бундан юқори даражага кўтармай роман автори тўғри иш қилган. Тарихий шахс Навоийнинг ва бадиий образ Навоийнинг бундай чекланганлиги тўғри акс эттирилган.

«Қутлуғ қон» романидаги бош қаҳрамонни олиб қарасак, бу образда эволюцион ўсиш Навоий образига нисбатан ёркинроқ берилган. Йўлчи халқ бахти, озодлиги йўлидаги курашда Навоийдан кўра жуда кўп ҳисса илгари кетади, ҳақиқий озодлик йўлига — революцион йўлга чиқиб олади. Чунки, «Қутлуғ қон» романида тасвирланган давр ва воқиалар тарихий-сиёсий жиҳатдан бутунлай янги этапни ташкил этади. Ўрта Осиёнинг Россияга қўшилиши, улуғ рус халқи блан ўзбек меҳнаткашларининг дўстона ҳамкорлиги, Коммунистик партиянинг Туркистон меҳнаткашларига ҳам революцион йўл кўрсатабошлагани натижасида маҳаллий халқ ўртасида миллий-озодлик революцион ҳаракат кучаяборади.

Иккитомонлама зулм, эксплуатациянинг зўрайиши, меҳнаткаш халқ оммасининг сиёсий ҳуқуқсизлиги ва моддий аҳволининг тобора қашшоқланиши, биринчи жаҳон уруши оқибатида очлик, яланғочликнинг авж олиши ҳам Туркистон халқлари ўртасида революцион онгнинг ўсишига сабаб бўлади. Революцион Россиядаги каби мустамлака Туркистонида ҳам синфий кураш қизиб кетади, рус пролетариатидан мадад олган, коммунистлар раҳбарлигида курашга отланган маҳаллий ишчилар, деҳқонлар, косиблар ўз қудратини ёркин сезабошлайди.

Романда худди шундай даврда етишган минглаб курашчи халқ фарзандларининг образи Йўлчида умумлаштириб берилган. Йўлчининг ҳаёт ва кураш йўли — рус пролетариати кўмагида, коммунистлар та'сирида ўз озодлиги, эркин ҳаёти учун курашган меҳнаткаш ўзбек халқининг бирдан-бир йўли эди.

Ойбек Йўлчи образини яратар экан, унинг ҳаёт қозонида қайнаб-пишиб, синфий тўқинишлар, курашлар гирдобига кириб чиққачгина онги ошган, етук озодлик курашчисига айланганини зўр маҳорат блан бераолган.

Йўлчи дастлаб қандай йигит эди? Отаси ўлиб, қарзга ботган Йўлчи бир парча ерини сотишга мажбур бўлганлиги ҳақида бой «тоға»си Мирзакаримбойга шундай дейди: «Тоға, бошқа иложимиз йўқ эди... Мен қараб турмадим, пода боқдим, ўроқчилик қилдим, отбоқар бўлдим. Аям бошоқ терди. Қишлоқда тирикчилик қилиш жуда қийин».

Йўлчининг бу жавобида жуда кўп нарса ифодаланган. Революциядан аввалги ўзбек қишлоқларидаги қашшоқ ҳаёт, вайроналик Йўлчи ҳикояси орқали баён этилади. Иккинчидан, ижобий қаҳрамоннинг мулкдор, пахтафуруш, заводчи бой-савдогар блан «енгил»гина тўқнашуви берилади. Йўлчининг шикоятига бой жавоб бериб, итоат этишга, зулмга қарши чиқмасликка да'ват этади: «Сен ҳар нарсани оллодан сўра, у берса хўп, бермаса — хафа бўлма, тақдирга шукур қил, номусли камбағал бўл. У дун'ёда фойдасини биласан. Қани, нон ол, узумга қара». Хасис, қув, айёр ва ўтакетган золим бой характерининг бир томони биринчи учрашувдаёқ шундай стильда очилади.

Ғўзани белгиланган муддатда озиқлантириб, унинг ривожланишини тезлаштирайлик!

☆ ☆

Янги туйғу ва янги тушунчалар

Биз Янгийўл районидаги Сталин номли колхознинг Тилла Иноғомов бошлиқ бригада ерларида бўлдик. Янги қурилган кўркам дала шийпонига кетаверишда Юсуп Холиев бошлиқ звенонинг 12 гектарли ери бор. Бу ерга квадрат-уялаб чигит экилган. Қаторлар икки томонлама культивация қилинган, шунинг учун ғўза ораларида бирорта ҳам бегона ўт кўринмайди. Бу ердаги яшил квадратлар яхши ривожланаётганини кўриб кишининг хаваси келади.

Худди шундай манзарани оддий усулда тор қаторлаб чигит экилган ва кўндалангига трактор блан ягана қилинган 1-нчи, 2-нчи, 8-нчи, 10-нчи ва бошқа бригадаларнинг ерларида ҳам кўриш мумкин. Бу ерларда колхозчиларнинг ёввойи ўтга қарши курашдек анча қийин бўлган қўл меҳнатидан қутилганликлари яққол сезилиб турипти.

Бу йил Сталин номли колхозда 130 гектар ўрнига 205 гектар ерга квадрат-уялаб чигит экилган эди. Лекин қайта экиш даврида шундан 70 гектари бузилиб, трактор блан икки томонга қараб ишлаш мумкин бўлмай қолди. Колхоз правлениеси янги прогрессив методдан чекинмади, аксинча колхозда трактор блан икки томонга қараб ишлашнинг кўпроқ бўлиши учун курашди. Оддий усулда, торқаторлаб чигит экилган 178 гектар ер 60Х45 схемаси блан кўндалангига ягана қилинди. Ҳозир бу ерларни узунасига қараб культивация қилиш учун бешта, энига қараб культивация қилиш учун 3 та трактор ишламоқда. Эргаш Дон'ёров, Рахмат Нишонбоев сингари илғор тракторчилар минг гектарчилар харакатига қўшилиб қатор ораларини сифатли культивация қилмоқдалар.

Колхоз а'золари ғўза парваришини тезлатиш, ғўзаларни тезроқ шоналатиб олиш учун астойдил курашмоқдалар. Шунинг учун Сталин номли колхоз районда биринчи бўлиб ғўза яганасини тамомлади. Колхознинг Анорқул Абдуллаев, Қучқор Абдусатторов бошлиқ бригадаларида ягана ҳаммадан олдин тугалланди. Айрим ерларда иккинчи марта ягана ўтказилди. Колхознинг 1089 гектар пахта майдонида иккинчи культивация тамом бўлай деб қолди. Бу йилги об-ҳаво шароитида хашоратга қарши кураш айниқса катта аҳамиятга эга. Ҳозир 300 гектардан ортиқ ердаги ғўза ўғитланди.

Биз Жданов номли колхозда ҳам бўлдик. Колхоз партия ташкилотининг секретари Д. Югай бу йил колхоздаги 599 гектар пахта майдонининг 90 гектарига квадрат-уялаб чигит экилганини, лекин қайта чигит экиш вақтида квадратларнинг бузилиб кетганлигини айтиб, афсусланди.

— Квадрат-уялаб чигит экиш айниқса бизнинг колхозга жуда зарур эди. Чунки бизда 3 гектар ерда бир киши ишлаши лозим. Кучимиз камроқ, — деди.

— Бўлмаса кўндалангига қирқиб ягана қилмадингларми? — деб сўрадик.

— Қилаяпмиз, шунга зўр бераяпмиз. Илгари ба'зи бригада бошлиқлари бунга кўнмаган эдилар. Кейинчалик тракторлар икки томонга қараб культивация қилабошлагач, ерлар ёввойи ўтлардан тозаланганини кўргач, ўзлари талаб қилабошладилар. Ҳозир 313 гектар ер кўндалангига қирқилиб, 60Х45 схемаси блан квадрат ҳосил қилинди.

Дарҳақиқат 6-нчи бригаданинг Шамсиддин Бозорбоев, Оғабой Абдуллаев ўртоқлар бошлиқ звеноларнинг ерларидаги квадратларни кўрган кишининг бахри очилади.

Петров номли колхоз камқувват хисобланади. Бу колхоз қирга, баланд-паст ерга жойлашган. Унда квадрат-уялаб чигит экилмаган. Биз Ворошилов номли колхоз раиси ўртоқ Одил Норматов блан Петров номли колхознинг айрим ерларини кўрдик. Пахта майдонларини ёввойи ўт босиб кетган. Ҳали кўп ерлардаги ғўзалар ягана қилинмаган.

— Бу колхознинг раиси ўтган йили бизнинг колхозда бригада бошлиғи эди. Ўзи ёш, ғайратли йигит. Аммо колхоз камқувват бўлиб қолган, — деди Одилака.

Колхознинг янги раиси Акбарали Султонов колхознинг камқувватлигини хисобга олиб, кўндалангига қирқиб квадрат қилишни ўйлаган экан. Броқ, биринчи МТС раҳбарлари колхозга келиб фақат 6 гектар ерни квадрат ҳолига келтирса бўлади, бунинг учун бир тракторни овора қилиш арзимайди, деб қайтиб кетганлар. Биз Одил Норматов блан бу колхозга борганимизда ўртоқ Султонов шу гапларни айтди.

— Агар трактор бўлмаса, кўндалангига от блан культивация қилаберса бўлмайдими? — деб сурадик.

Бу Одил Норматовга ма'қул бўлди, у:

— Бўлади, жуда яхши бўлади. Сифатсиз, қирма чопиқ қилгандан кўра, от культивациясини кўндалангига юргизиш минг марта афзал-ку.

Бу маслаҳат ўртоқ Султоновга ҳам ёқиб қолди шекилли:

— Рост, шунақа қилсак ҳам бўлади,— деди.

— Ҳар ернинг ўзига хос хусусияти бор, — деб Норматов сўзида давом этди,— колхозингиз қир, қия ерларга жойлашган. Шунга қараб квадрат қилмаслик керакми? Сен, ука, фурсатни қўлдан бой берма, камида 40—50 гектар ерни кўндалангига қараб трактор блан ягана қилабер... Кейин трактор бўлмай қолса от блан бўлса ҳам культивация қилаберасан... Отлар ҳам ишласинда.

Тажрибали раис ва агроном ўртоқ Норматовнинг қўшни Петров номли колхоз раиси Султоновга берган маслахати ма'қул эмасми? Нима учун МТС раҳбарлари ҳеч бўлмаса шу йўл блан камқувват колхозларга ёрдам бермайдилар. Ҳозир колхозчилар прогрессив методларнинг дастлабки натижаларини кўрмоқдалар. Ҳарқайси колхоз ўз ер шароитини ҳисобга олиб ғўза қаторларини икки томонга қараб ишлашга эришиш учун ҳаракат қилмоқда. Бу соҳада колхозларда янги туйғу, янги тушунчалар ва янги режалар пайдо бўлмоқда. Бу интилишларнинг муҳим томонларини район раҳбарлари ажратиб олишлари, колхозчиларни яхши ва фойдали таклифларини амалга оширишда уларга ёрдам беришлари лозим.

Б. ХАЛИЛОВ.

Суғориладиган деҳқончиликни механизациялаштириш ва электрлаштириш Ўрта Осиё илмий-текшириш институтининг далаларида ғўзани ёмғир ёғдириб суғориш машинаси синовдан ўтказилмоқда. Ғўза бу машина блан суғорилганда, эгатлар орқали суғоришга қараганда меҳнат унуми қарийб 4 баравар ошмоқда. **Суратда:** «ДП—ЗОС» ёмғир ёғдириш машинаси блан ғўзалар суғорилмоқда. **И. Душкин** ва **А. Фатеев** фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Ғўза парвариши ишларини бир-бирига қўшиб олиб борамиз

Бригадамиз а'золари бу йил жонажон Ватанимизга ҳар йилдагидан кўра кўпроқ пахта ҳосили етказиб бериш учун зўр ғайрат блан меҳнат қилмоқдалар. Биз бу йил 81 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан давлатга 35 центнердан пахта топширишга аҳд қилганмиз. Бу аҳдни муваффақият блан бажариш учун кўп иш қилишимиз зарурлигини бригадамиз а'золари яхши биладилар.

Биз мўл ҳосил учун курашни кузда ерни ўғитлаб, сифатли шудгор қилишдан бошлаган эдик. Бу нарса чигитни қулай агротехника муддатларида тезда экиб олиш имкониятини берди. Об-ҳавонинг ноқулай келиши натижасида ба'зи пайкаллардаги униб чиққан ғўзаларни совуқ урди, ба'зи ерларда экилган чигит чириб кетди. Биз бу қийинчиликдан сра ҳам саросимага тушмай, 36 гектар ерга дарҳол қайта чигит экдик.

Ҳамма ерда чигит бехато ундириб олингач, биз колхозда биринчилар қаторида яганани тамомладик. Бунда ҳарбир гектар ерда ғўза тупларининг нормал қалинликда бўлишига алоҳида э'тибор бердик.

Бригадамиздаги звенолар ва механизаторлар ўзаро социалистик мусобақа асосида ишлаб, ғўза парваришини кундан-кунга қизитмоқдалар. Ҳозир 40 гектар ердаги 60х60 ва 60х45 схемасида квадрат-уялаб ўстирилаётган ғўза қатор ораларини универсалчи Т. Ботиров узунасига ва кўндалангига сифатли культивация қилиб бўлди. Еримизнинг қолган 41 гектаридаги ғўзаларни машина блан ягана қилиб, уларни далага 60х45 схемасида жойлаштириб ўстирмоқдамиз.

Шундай қилиб, бригадамизда 15 майда биринчи культивацияни ва 24 майда иккинчи культивацияни тамомладик.

Культивация блан бирга 43 гектар ердаги ғўзани сифатли қилиб кетман чопиғидан ҳам чиқардик. Бригада а'золаридан М. Йўлдошева, К. Холиқбердиева, М. Ниёзова ўртоқлар кунига 12, 15 сотих ўрнига 20—23 сотих ердаги ғўзани чопиқдан чиқариб, нормани бирярим бараварга етказиб адо этмоқдалар. Сувга талаб бўлган пайкалларни танлаб, 40 гектар ғўзага сув бердик. Сувдан сўнг етилган ерларни дарҳол культивация қилмоқдамиз. Ҳозир бригадамиз а'золари маслаҳатлашиб, иккинчи чопиқни 10 июньда тамомлашга қарор қилдилар.

Шуни айтиш керакки, чигитни квадрат-уялаб экиш ғўза парваришида иш унумини икки баравар оширди, ҳарбир гектарга сарф қилинадиган меҳнатни тежаш имконини берди. Эндиликда биз ҳар 12 — 13 кунда бригада еридаги барча ғўзани ҳам чопиш, ҳам культивация қилиш имконига эгамиз. Шу кунларда бизнинг асосий вазифамиз, ғўзанинг ривожланишини тезлатиш, уни тезда ёшпасига шоналатиб гулга киритиб олишдир. Биз бунинг учун ғўза қатор ораларини культивациялаш, чопиш блан бирвақтда ғўзани озиқлантиришимиз ва ўсув даврида суғоришни тўғри уюштиришимиз лозим. Биз қайси ерда ғўзани качон, қандай ўғитлар блан ўғитлаш кераклигини аниқлаб план тузганмиз. Ана шу планга мувофиқ маҳаллий ва минерал ўғитларни тайёрлаб қўйдик ва ба'зи жойларда ғўзани озиқлантиришни бошлаб ҳам юбордик.

Суғориш иши энг нозик ишлардан биридир. Бунда биз ер шароити ва ғўзанинг ҳолатини, шу блан бирга даладаги туп қалинлигини э'тиборга олиб иш кўрамиз. Ғўзани чанқатиб қўйиш қанча зарарли бўлса, ортиқча суғориш ҳам шунча зарарлидир. Суғоришдан кейин қатор ораларини ишлашда механизмлардан тўла фойдаланиш учун катта — яхлит участкаларни бирйўла сувдан чиқарамиз. Бунинг учун уста сувчилардан иборат группа ташкил этдик.

Бригадамиз а'золарининг унумли ишлаши учун барча шароитлар яратилган. Колхозчилар ўз вақтида иссиқ овқат ва чой блан та'минланмоқда. Ёш болали аёллар учун ясли, боқчалар ишлаб турибти.

Бу йил колхозимиз а'золари 955 гектар ернинг ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганлар. Биз ҳам барча имкониятлардан унумли фойдаланиб, ғўза парваришида барча ишларни бир-бирига қўшиб олиб борамиз ва колхозимиз а'золарининг олган мажбуриятларини шараф блан бажарилишига ўз хиссамизни қўшамиз.

И. АЗИМОВ,
Бўка районидаги «XIX партс'езд» колхозининг 4-нчи бригада бошлиғи.

Янги ерларга сув келди

Боёвут районидаги бирқанча колхозларнинг а'золари янги очилаётган ерларга сув чиқариш мақсадида ўтган йили август ойида канал қазишга киришган эдилар. Улар 12 километрли канални яқинда қазиб битказдилар. Бу канал ҳозирча райондаги Молотов номли, Карл Маркс номли, Жданов номли, «Ленинизм» колхезларининг минг гектардан ортиқ янги ерларини суғоришга имконият беради. 26 майда каналга сув қўйилди. Сирдар'ёдан ажралиб каналга оққан сув пахта далаларига қараб ёйилмоқда, қадимги чўлга ҳаёт бахш этмоқда.

У. ЖОНГИТОВ.

Йўлчи бойнинг даргоҳида, унинг катта еридаги мардикор, батраклари блан астойдил меҳнат қилабошлатан вақтларда: «...Яхши ният — ёрти мол. Бир кун ўз отимни минарман» деб хаёл қилади, ҳатто пул йиғиб яна бир парча ер сотиб олиш ниятида, хўжайини—«тоға»сидан оз бўлсада ёрдамга умидвор бўлади. Ёш, содда қишлоқ йигити эндигина шаҳарга келиб, бундан ортиқ нарсага умид қилмаслиги асарда реал тасвирланади.

Бойнинг ерида ишловчи батрак, мардикорларнинг оғир аҳволи, бойдан шикоятлари Йўлчининг кўзини очабошлайди, унинг онгига та'сир этади, ўзи ҳам «тоға» — бой зулмининг гувоҳи бўлади.

Бой томонидан мардикор Шоқосимнинг ишдан нотўғри ҳайдалиши, Йўлчи онасининг касаллиги хабарига қариндош тоғанинг совуққонлик блан қараши ва тихирлик блан озгина пул бериши ва ниҳоят, бойнинг Йўлчи севган қиз — Гулнорга чанг солиши, бойбаччаларнинг Йўлчига ва унинг синглиси Унсинга ёмон назар блан қарашлари бош қаҳрамоннинг ис'ёнкорлик руҳини кучайтиради. У, энди ҳеч тап тортмай бойдан ҳаққини талаб этади.

Зулмга қарши астойдил курашга отланган, аммо кураш йўлини билмаган Йўлчидек минглаб қаҳрамонларга йўлбошчи куч керак эди. Йўлчи турмада ана шундай революцион кураш усулини ўргатувчи куч вакили — Коммунистик партия вакили большевик Петров блан учрашади. Йўлчи Петровдан синфий кураш та'лимини олади, кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшилади, синфий онги такомиллашаборади.

Йўлчи Петровнинг ёрдамида турмадан қочгач, етук бир курашчи ва озодликнинг онгли тарғиботчисига айланади — курашнинг катта йўлига чиқиб олади.

Ёзучи Ойбек Йўлчидаги бу катта психологик ўзгаришни унинг бошқа ижобий персонажлар блан суҳбати приёмида зўр бадиий маҳорат блан бераолган. Асарнинг охирида Тошкентдаги 1916 йилги халқ қўзғолони, унга Йўлчининг стакчи шахслардан бири сифатида иштирок этгани тасвирланади. Энди, Йўлчи ўзидек эзилганларни орқасидан эргаштираолиш даражасигача кўтарилган образ сифатида намоён бўлади. Йўлчи ҳақиқатан ҳам озодлик учун йўлбошловчига айланади.

«— Халойиқ! — деди Йўлчи ҳаяжонланиб. — Бўш келманглар, оёқни тираш керак, мушт кўрсатиш керак. Жам'ики камбағал халқ қўлни қўлга бериб, яктан бўлиб турса, кимнинг ҳадди бор мардикор олишга!? Бойлар, амалдорлар ўз подшосига ён босади, подшоҳ уларга ён босади. Бойларнинг подшоҳпараст бўлиши бекорга эмас. Ер уларники, сув уларники, қозихона, думахона, жам'ики маҳкамалар уларники... Биродарлар, ўйлаб қаранглар, шу ҳам тирикчиликми? Ахир, бу бир зиндон эмасми? Токайгача қон ютамиз, токайгача ерга чўккалаймиз? Овозимизни баланд қўйилик: ё ҳақ, ё ўлим!..»

Йўлчи ҳақиқат учун, халқ озодлиги учун курашда қутлуғ қон тўкади. Қурбон бўлади.

Йўлчи — пухта ишланган, етук ижобий қаҳрамон образи сифатида ўзбек совет адабиётида яратилган бадиий образлар галлереясининг энг характерлиларидан биридир.

Машҳур прозаик Ойбек ҳозирги замон совет кишисининг образини яратишда ҳам моҳир сан'аткордир. Бунга ёзучи яратган Ўктам ва Комила каби образлар мисол бўлаолади. У, «Олтин водидан шабадалар» романида янги, типик шароитда, урушдан сўнгги тинч қурилиш йиллари воқиалари ичида коммунизм учун курашаётган совет кишиси тасвирини берди. Умуман совет адабиётида бундай образлар кўплаб яратилди. Воропаев (Павленко — «Бахт» романи), Василий Бортников (Г. Николаева — «Ўрим») Батманов (Ажаев — «Москвадан узоқда»), Тутаринов (С. Бабаевский — «Олтин юлдуз кавалери» ва «Ер устида нур») каби ижобий қаҳрамонлар айни замонда Давидов (Шолохов — «Очилган қўриқ»), Павел Корчагин (Островский — «Пўлат қандай тобланди»), Левинсон (Фадеев — «Тор-мор») образларининг давоми бўлиб, иккинчи томондан янги шароитдаги янги типлардир. Худди шунингдек Ўктам ва Комила, Мирҳайдар, Тансиқ, Дилбар каби янги образлар 30-нчи йилларда колхоз ҳаётига бағишлаб ёзилган асарлардаги образлардан (Масалан, Ғафур Ғуломнинг «Кўкан» поэмасидаги Кўкан, Яшиннинг «Номус ва Муҳаббат» драмасидаги Онахон) фарқ қилади. Айни замонда, улар блан умумий хусусиятларга эга бўлган, лекин ўсиб камолга эришган образлардир.

Бош қаҳрамон Ўктам образи зўр сиёсий-тарбиявий аҳамиятга эга. Бу образ кўпқиррали ва жонли киши образидир. Шунинг учун унда пухта ишлаш блан бирга, тажрибасизлик ва ба'зан ҳовриқиб кетишлик ҳам сезилади. Аммо, Ўктамдаги ҳукмрон хусусият — партиявийлик, коммунист сифатида мас'улиятни хис этиш фазилатидир.

Фронтдан қайтиб келаётган коммунист-жангчи Ўктам «Тош йўлда пухта этикларини қалдиратиб илдам» юриб, ўз она қишлоғига, жонажон колхозига интилади. У, йўлдаёқ колхоз аҳволини кишилардан суриштиради, қайтган кунининг эртасига дала бригадаси, звеноларнинг иши блан қизиқади ва ҳарқадамда камчиликларга дуч келади. Ёзучи Ўктамнинг колхоз иши учун жонкуйдиришини, ҳақиқий ватанпарвар киши эканлигини романнинг бошидан охиригача реал бадиий бўёқларда чизиб боради.

Колхозни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш, пахта ҳосилини ошириш учун колхоз партия ташкилоти сиёсий-оммавий, маданий-оқартув ишларини кучайтиради. Ўктам, район партия комитетининг раҳбарлигида, унинг секретари Сайрамов кўмагида клуб, электростанция қуриш, ясли очиш, лекция уюштириш каби тадбирларни амалга оширади. Колхозда илғор совет агротехникасини кенг қўлланиш учун курашади. Ҳарбир янгилик албатта қаршиликка учрайди. Эскича ишлаб келаётган, мағрурланиб кетган Каримқул (ҳосилот советининг раиси) ва интизомсиз, яширин савдогар эр-хотин Насимжон ва Мастура кабилар Ўктамга бухтон тошлари отадилар. Броқ, коллектив, колхоз правлениесининг раиси Мирҳайдар оталар Ўктамни қўллаб-қувватлайдилар.

Асарда конфликт охиригача етказилиб, тўла ечилмайди, Насимжон ва Каримқул колхозда қоладилар. Лекин шундай бўлса ҳам колхозда уларнинг аввалги мавқи'и қолмаганлиги асарда етарли акс эттирилган, деса бўлади.

Ўктам фақат ўз колхозини мустаҳкамлаш иши блангина чегараланиб қолмайди. У, доимо олға интилади, қишлоқ совети, ҳатто, район миқ'ёсида электростанция қуриш, «Қушқўнмас» чўлини ўзлаштириш учун бошланган юришда ташаббус кўрсатади.

— Мана энди эски даҳшатли эртак йўқолади, — деди Ўктам ғурур ва ишонч блан. — Энди бу чўлнинг янги, чиройли эртаси бошланади. Совет одамлари «аждаҳо»ни ўлдиради, тилсимни очади.

Чўлни ўзлаштириш иши муваффақият блан давом этади. Бош ижобий қаҳрамоннинг коммунистик принципиаллиги, ғайрати ва меҳнатсеварлиги бу соҳада ҳам бўртиб кўринади. Фронтдан қайтгандан бери колхоз қишлоғининг ҳартарафлама юксалтириш ишида жонкуярлик қилган, тажриба ортдирган Ўктам халқнинг чуқур ҳурматини қозонади, уни даштда ташкил бўлган йирик колхозга раис қилиб сайлайдилар.

Демак, хулоса қилиб шуни айтиш керакки, фронтга кетиш олдида оддий колхозчи комсомол йигитининг урушдан сўнгги тинч қурилиш йилларида йирик хўжаликнинг пишиқ-пухта раҳбарига айланиш процесси асарда реалистик тарзда кўрсатилади. Ойбек роман қаҳрамони Ўктам образининг эволюциясини ҳаққоний, ишонарли даражада беради.

Тўғри, ёзучи Ойбек ҳар уч асарида ҳам жиддий камчиликларга йўл қўяди. Масалан: «Навоий» романидаги айрим персонажларнинг тили мураккаб, оғир, «Қутлуғ қон» асарида эса, Петров образи схематик чизиб берилган, «Олтин водидан шабадалар» асарида эса, бизнингча, асардаги конфликт чизиғи охиригача давом эттирилмаган ва ҳоказо.

Ойбек романларига бир бутун, яхлит адабий полотнолар сифатида қаралса, камчиликларига қарамасдан, умуман, романист ҳамма асарида ҳам ижодий ютуққа эришган. Айниқса, ижобий қаҳрамон яратиш, уларнинг тараққиётини, ўсишини кўрсатишда зўр бадиий маҳорат қозонган.

Республикамиз меҳнаткашлари севимли шоир, адиб, адабиётшунос олим ва жамоат арбоби Ойбек туғилган куннинг 50 йиллигини, адабий фаолиятининг 30 йиллигини фахр блан нишонлайди, талантли ёзучига янги-янги ижодий муваффақиятлар тилайди.

Абдулла ОЛИМЖОН.
Филология фанлари кандидати.

Совет Иттифоқи Ҳукумат делегацияси блан Югославия Ҳукумат делегацияси ўртасидаги музокаралар тўғрисида АХБОРОТ

1955 йил 27 майда Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ҳукумат делегацияси блан Югославия Федератив Халқ Республикаси Ҳукумат делегацияси ўртасида музокаралар бўлди.

Югославия томонидан делегация а'золари Иосип Броз-Тито (делегация бошлиғи), Э. Кардель, А. Ранкович, С. Вукманович-Темпо, К. Попович, М. Тодорович ва В. Мичунович, шунингдек ЮФХРнинг СССРдаги элчиси Д. Видич ҳозир бўлдилар.

Совет томонидан делегация а'золари Н. С. Хрушчев (делегация бошлиғи), Н. А. Булганин, А. И. Микоян, Д. Т. Шепилов, А. А. Громико ва П. Н. Кумикин, шунингдек СССРнинг ЮФХРдаги Элчиси В. А. Вальков ҳозир бўлдилар.

Музокаралар вақтида халқаро аҳвол ва Югославия Федератив Халқ Республикаси блан СССР ўртасидаги муносабатлар масалалари юзасидан фикр олишинди.

Келгуси учрашув 1955 йил 28 майда бўлади.

* * *

1955 йил 28 майда Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Н. С. Хрушчев бошчилигидаги Ҳукумат делегацияси блан Югославия Федератив Халқ Республикасининг И. Броз-Тито бошчилигидаги ҳукумат делегацияси ўртасида музокаралар давом этди.

Музокаралар вақтида Югославия Федератив Халқ Республикаси блан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ўртасидаги бундан кейинги муносабатларга доир масалалар устида фикр олишиш бўлди.

29 майда СССР Ҳукумат делегацияси Югославия Федератив Халқ Республикаси ҳукуматининг таклифига биноан махсус поезд блан Брион оролига жўнайди.

Маккажўхори экиш пайсалга солинмоқда

Калинин районининг колхозчилари КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг колхозларда чорвачилик учун мустаҳкам ем-хашак базаси яратиш ҳақидаги кўрсатмасига амал қилиб, беда майдонини кенгайтириш блан бирга, бу йил катта майдонларга маккажўхори экиб, мавсумда икки марта ҳосил олишни планлаштирганлар.

Дала ишларини яхши ташкил қилган Булганин номли колхоз районда биринчи бўлиб маккажўхори экиш планини бажарди, шундан 14 гектарига маккажўхори квадрат-уялаб жойлаштирилди. Ленин номли колхоз ҳам экиш планини адо этди. Квадрат-уялаб ҳамда оддий усулда экилган маккажўхорилар машина блан культивация қилинаётир.

Шунингдек, Тошкент район 1-нчи МТС зонасидаги «Большевик», «Октябрь» ва Сталин номли колхозларда ҳам маккажўхори асосан квадрат-уялаб экилди. Бу колхозларда экинлар машиналар блан парвариш қилинаётир.

Лекин, умуман олганда ҳар икки район колхозларида ҳам маккажўхори экиш ва уни парвариш қилиш яхши ташкил қилинган деб бўлмайди. Айрим колхозларнинг раҳбарлари, «маккажўхори кейинроқ, эртаги экинлардан бўшаган ерларга экилса ҳам бўлади», деб, нотўғри иш тутмоқдалар. Натижада Калинин районидаги илғор ва юқори ҳосилли Ворошилов номли колхозда планда мўлжалланган 75 ўрнига атиги 30 гектар ерга маккажўхори экилган. «Шарқ ҳақиқати», Молотов номли колхозларда ҳам аҳвол шундай. Бу ҳолни Тошкент районидаги айрим колхозларда ҳам кўрамиз. Районда бу фойдали экиндан икки марта ҳосил олиш кўзда тутилмаган. Район план бўлими 700 гектардан 500 гектарига маккажўхорини эртаги экинлардан бўшаган ерларга экишни планлаштирган. Шунинг учун ҳам кўпчилик колхозларда маккажўхори экиш орқага сурилмоқда. Масалан, «Қизил шарқ» колхозида 50 гектардан энди 20 гектар ерга маккажўхори экилган. «Ёш ленинчи», Куйбишев номли, Сталин номли, Жданов номли колхозларда ҳам экиш плани бажарилмаётир. Айрим колхозларда маккажўхорини янги, прогрессив усулда экишга э'тибор бермаётирлар. Андреев номли колхозда бир гектар ерга ҳам квадрат-уялаб маккажўхори экилмаган.

Чорвачиликнинг озуқа базасини гап блан мустаҳкамлаб бўлмайди, бунинг учун амалий иш қилиш керак. Лекин Калинин, Тошкент районларида «қачон бўлса ҳам экиш планини бажарсак бўлади» деб, иш ўрнига қуруқ, умумий гапларгина айтилмоқда.

Ш. КУЗАНБОЕВ.

Чорвачилик маҳсулотлари янада кўпайтирилади

(Газетхонларимиз хатига обзор)

КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми жамоат чорвачилигини ривожлантириш ҳамда унинг маҳсулдорлигини ошириш юзасидан мукаммал программа чизиб берди.

Областимиз колхоз, совхозларининг чорвадорлари Пленум қарорлари асосида ўз ишларини қайта қуриб, барча ишчи кучлари ҳамда ички резервлардан тўла ва унумли фойдаланган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Улар ўз устларига оширилган социалистик мажбуриятлар олиб, ҳозир дастлабки ютуқларга эришмоқдалар. Бу ҳақда редакциямизга кўплаб хабарлар келаётир.

— Верхне-волинск районидаги Жданов номли колхоз чорвадорлари,—деб ёзади ўртоқ **С. Равшанов,**— чорвачилик маҳсулотини ошириш учун астойдил курашмоқдалар. Улар бу йил 360 бош совлиқдан 385 бош қўзи олишни планлаштирган эдилар. Ферманинг илғор чўпонлари ўз аҳдларини ошириб бажардилар. Улар 385 ўрнига 416 бош қўзи олиб, юқори кўрсаткичларга эришдилар.

Шунингдек, бу чўпонлар ҳар бош майин ва ярим майин жунли қўйлардан 1 килограмм 400 граммдан — 1 килограмм 800 граммгача а'ло сифатли жун қирқиб олиб, берилган планни ортиғи блан бажардилар.

Ўртоқ **Т. Рўзибоев** Гулистон районидаги «Красная заря», Фрунзе номли колхоз чорвадорларининг қўзилатиш кампаниясида эришган муваффақиятлари ҳақида ёзади. Колхоз чўпонлари,— дейилади хабарда,— барча қоракўл совлиқларини тўла қўзилатиб, улардан 220 дона юқори сифатли қоракўл териси олдилар ва давлат планини тўла бажардилар.

— Бўка районидаги Вильямс номли колхоз чорвадорлари ҳам,— деб ёзади **А. Ашуров,**— қўзилатиш кампаниясини зоотехника қоидаларига тўла амал қилган ҳолда ўтказдилар. Тажрибали чўпон Норча Мелиқулов айниқса яхши натижаларга эришди. У, 300 бош совлиқдан 330 та қўзи олишга аҳд қилган эди. Мелиқулов ўз мажбуриятидан 20 та кўп қўзи олди. Колхоз бўйича эса бу йил пландаги 2600 ўрнига 3070 та қўзи олишга муваффақ бўлинди.

Чиноз районидаги Сталин номли колхоз чорвадорлари Пленум қарорларини тўла бажариш учун социалистик мусобақани кенг қизитиб юбордилар,— деб ёзади ўртоқ **Х. Вергасов,**— тажрибали чўпонлардан С. Ажибоев 270 совлиқдан 298 та, О. Аҳмедов 317 совлиқдан 334 та қўзи олди. Колхоз правлениеси уларнинг ҳарбирини 1 тадан «Родина—47» приёмниги блан мукофотлади.

Қорасув районидаги Свердлов номли колхозда 50 бош зотли сигир янги типдаги молхонада боғлаб боқилмоқда. Молхонадаги пичан қирқиш, кунжара майдалаш, суғориш каби барча ишлар тўла механизациялаштирилган. Сигирларни соғиш ҳам электр қуввати блан бажарилмоқда. Натижада меҳнат кам сарфланиб, иш унуми кундан-кунга ортиб бормоқда,— деб ёзади ўртоқ **С. Мардухаев.** — Ҳозир 39 соғин сигирдан кунига 450 килограммдан сут соғиб олинаётир. Колхозда бу йил мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш мақсадида 50 гектар ерга беда сепилди, 15 гектар ерга хашаки лавлаги, 65 гектар ерга маккажўхори квадрат-уялаб экилди. Колхозда чўчқачилик фермаси ҳам бор. Чўчқабоқарлар бу йил ҳарбир она чўчқадан 15 тадан бола олиб, давлатга гўшт топшириш планини ошириб бажарилишига катта ҳисса қўшдилар.

Оржоникидзе районидаги Маленков номли колхоз чорвадорлари ўтган йили 120 тонна силос, 30 тонна хашак, 100 тонна ем тайёрлаган эдилар. Жамғарилган озуқаларнинг етарли бўлганлиги учун сигирлардан соғиб олинаётган сут миқдори кундан-кунга ошиб бормоқда,— деб хабар қилади ўртоқ **Ю. Маҳкамов.**

Пискент районидан ўртоқ **Б. Бобоев,** чинозли **Д. Ортиқов, Н. Эшназаров,** Янгийўлдан **И. Аҳметов** ўртоқлар ҳам ўз районларидаги илғор колхозларда чорва маҳсулотларини етиштиришни кўпайтириш учун олиб борилаётган самарали ишлар ҳақида ёзганлар. Уларнинг хабарларида колхоз ва совхозларда 1955—1956 йил учун мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтириш мақсадида қилинаётган ишлар ҳам ёритилган.

Сут маҳсулоти кундан-кунга ошмоқда

Оҳангарон районидаги Куйбишев номли колхоз чорвадорлари КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарорини бажариш учун курашиб, дастлабки муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Ҳозир колхозда 50 бош сигир қўлда боқилиб, 1955 йилда уларнинг ҳарбиридан камида 1000 килограммдан сут соғиб олиш учун зўр бериб курашилмоқда. Сигирларни тажрибали молбоқарлар ва сут соғучилар парвариш қилмоқдалар. Соғин сигирлар алоҳида парвариш қилиниб, кунига етарли миқдорда пичан, 2 килограммдан кунжара, 6 килограммдан шелуха берилиб боқилмоқда, 2 марта қондириб суғорилаётир. Сигирларнинг шундай парвариш қилиниши натижасида уларнинг маҳсулдорлиги кун сайин ошмоқда. Апрель ойида ҳарбир сигирдан кунига ўртача 4 килограммдан сут соғиб олинган бўлса, май ойига келиб бу миқдор 7 килограммга етди.

Тажрибали сут соғучи Меҳри Бегмонова ўзига бириктирилган 14 бош сигирни яхши парвариш қилиб, сут маҳсулотини оширмоқда. У, «Волга», «Кўкча» номли сигирлардан кунига 11—12 килограммгача етказиб сут соғиб олмоқда.

Яқинда бўлиб ўтган йиғилишда ўртоқ М. Бегмонова бундай деди:

— Менга бириктирилган 14 сигирнинг ҳарқайсисидан йил охиригача 1500 килограммдан, «Дунай» ва «Волга» номли сигирлардан эса 2000 килограммдан сут соғиб олишга сўз бераман.

Илғор сут соғучилардан Зилол Йўлдошева, Барчин Оққуловалар М. Бегмонованинг сўзини қўллаб-қувватладилар ва унга тенглашишга ва'да бердилар.

Ҳозир колхоз чорвадорлари, ем-хашак базасини яратиш учун барча тадбирларни амалга оширмоқдалар. Улар бу йил кўплаб силос бостириш мақсадида 60 гектар ерга маккажўхори экиб, унинг биринчи парваришини тугалладилар. Молларни қишда ҳам ширали ем-хашак блан та'минлаш мақсадида мустаҳкам ем-хашак базасини яратиш учун курашилмоқда.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

СССР Ҳукумат делегацияси Белградда

БЕЛГРАД, 27 май. **(ТАСС махсус мухбири).** СССР Олий Совети Президиуми а'зоси ва КПСС МК биринчи секретари Н. С. Хрушчев (делегация бошлиғи), СССР Министрлар Совети раиси Н. А. Булганин, СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Ташқи ишлар комиссияси раиси, КПСС МК а'зоси ва «Правда» газетасининг бош редактори Д. Т. Шепилов, СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари А. А. Громико ва СССР ташқи савдо министрининг ўринбосари И. Н. Кумикинлардан иборат СССР Ҳукумат делегацияси бугун эрталаб Белград шаҳри яқинидаги Авала тоғида Нома'лум солдат қабрига гулчамбар қўйди. Гулчамбарга «Югославия армиясининг ўз ватани мустақиллиги учун курашда ҳалок бўлган жангчиларига Совет Иттифоқи Ҳукумат делегациясидан» деб ёзилган.

СССРнинг Югославиядаги элчиси В. А. Вальков ва Югославиянинг СССРдаги элчиси Д. Видич совет ҳукумат делегациясига ҳамроҳ бўлдилар.

Ҳайкал ёнида фахрий қоровул саф-саф қилиб қўйилган эди. Совет ва Югославия давлат гимнлари ижро этилди.

Совет Иттифоқи Ҳукумат делегацияси Белградни озод қилиш учун олиб борилган курашда ҳалок бўлган югослав ва совет жангчиларининг қабристонини бугун бориб кўрди. Ҳалок бўлган жангчиларнинг хотирасига қурилган ҳайкаллар ёнига қуйидаги сўзлар ёзилган гулчамбарлар қўйилди:

«Совет Армиясининг қардош югослав халқини фашист босқинчилардан озод қилиш учун биргаликда олиб борилган курашда ҳалок бўлган қаҳрамон жангчиларига Совет Иттифоқи Ҳукумат делегациясидан».

«Югославия Халқ армиясининг ўз ватанини фашист босқинчилардан озод қилиш учун олиб борилган курашда ҳалок бўлган қаҳрамон жангчиларига Совет Иттифоқи Ҳукумат делегациясидан».

Гулчамбарлар қўйган вақтда СССРнинг Югославиядаги элчиси В. А. Вальков ва Югославиянинг СССРдаги элчиси Д. Видич СССР Ҳукумат делегациясига ҳамроҳ бўлдилар. Белград гарнизонининг ҳарбий қоровули ҳалок бўлган жангчилар шарафига милтиқ отиб салют берди.

ҲИНДИСТОН ПАРЛАМЕНТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ СОВЕТ ИТТИФОҚИНИ АЙЛАНИБ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

Ҳиндистон Республикаси парламенти депутатларининг Парламент Штатлар Кенгаши Раиси ўринбосари Кришнамурти Рао бошчилигидаги делегацияси Совет Иттифоқини икки ҳафта айланиб чиққандан кейин 27 майда Москвага қайтиб келди.

Шу муддат ичида делегация қаҳрамон шаҳар Сталинградга борди, Қозоғистон ва Тожикистон Совет Социалистик Республикаларида бирнеча кун бўлди, Грузия ССРга ва Украина ССР пойтахти Киевга борди. Ҳиндистон парламенти делегацияси Сочида уч кун, Ленинградда бирнеча кун бўлди.

Ҳиндистон парламенти депутатлари ўзлари борган жойларда республикалар ва шаҳарларнинг давлат, жамоат арбоблари томонидан қабул қилиндилар ҳамда улар блан суҳбатлашдилар, саноат корхоналарига, колхозларга ва совхозларга бордилар, илмий ва маданий-оқартув муассасаларининг фаолияти блан қизиқиб танишдилар, совет кишиларининг меҳнатини ва турмушини кўздан кечирдилар, шаҳарларнинг хушманзара жойларини тамоша қилдилар.

Ҳиндистон парламенти депутатлари Москвага келган кунлари бирнеча группага бўлиниб, Совет пойтахтининг ҳаёти блан: министрликларнинг, медицина муассасаларининг, ўқув юртларининг ишлари блан танишишни давом этдирдилар. Делегация раҳбари Кришнамурти Рао бошчилигидаги депутатлар группасини СССР Ташқи савдо министри И. Г. Кабанов қабул қилди. Меҳмонлар совет савдо ташкилотларининг фаолиятига доир кўп саволлар бердилар ва, жумладан, Ҳиндистон блан Совет Иттифоқи ўртасидаги савдо алоқаларини кенгайтириш имконияти блан қизиқдилар.

Кейинроқ делегация а'золари Ливан Чаман Лалл, Алгу Рай Шастри, Р. Натвеан, Парватхи Кришнан хоним, Рамешвар Саху, Н. Г. Ранга, Шавкатуллах Шох Ансори, Дигвиджайя Сингх Кришнамурти Рао бош бўлган ҳолда СССР Госплани Раисининг биринчи ўринбосари Г. П. Косяченко ҳузурида бўлдилар. У узоқ давом қилган суҳбат вақтида Совет давлатининг халқ хўжалигини планлаштириш тўғрисида меҳмонларнинг жуда кўп саволларига жавоб берди.

Ҳиндистондан келган меҳмонлар куннинг иккинчи ярмида ССР Иттифоқи Большой театри ҳузуридаги хореография билим юртига бордилар. Депутатлар билим юртидаги ўқитиш ва умумий ма'лумот бериш ишларининг қандай ташкил қилинганлиги блан қизиқдилар, дарс вақтида синфларга кирдилар, ўқитувчилар ва тарбияланувчилар блан суҳбатлашдилар. Билим юртининг директори Е. В. Бочарникова ва бадиий раҳбари М. М. Габович билим юртининг тарихини, ўқитиш методикасини депутатларга гапириб бердилар.

Ўша куни Ҳиндистон делегацияси СССР Олий суди Раиси А. А. Волин блан учрашди. Суҳбат вақтида совет суд тузилиши ва буни амалга оширишнинг умумий принциплари устида гап бўлди. Делегация а'золари СССР Олий судининг иши, унинг миллий состави блан, Олий суднинг суд фаолиятида прокуратуранинг роли блан қизиқдилар.

ВЦСПСда профессор Н. Г. Ранга, Парватхи Кришнан хоним, Индира Майдео хоним совет касаба союзларининг иши блан танишдилар. ВЦСПС Президиумининг а'зоси М. В. Ильина Ҳиндистон парламенти депутатларининг ҳамма саволларига муфассал жавоб бериб, қуйи касаба союз ташкилотларининг фаолияти ҳақида, социал страхование системаси ҳақида гапириб берди.

Парламент депутати Индира Майдео хоним медицина муассасаларидан бирини бориб кўришни истаганлигини айтган эди. Унга С. П. Боткин номидаги клиника касалхонасида қилинаётган операцияда ҳозир бўлиш имконияти берилди. Профессорлардан Конникова, Шабанов, ва Розанов меҳмон хонимга совет хирургиясининг кейинги муваффақиятларини айтиб бердилар. Индира Майдео хонимга совет медикларининг асарларидан, шунингдек хирурглар XXVI с'ездидаги докладлар тўпламидан иборат китоблар совға қилиб берилди.

Ҳиндистон парламенти депутатлари делегацияси Москвада бирнеча кун бўлади.

(ТАСС).

ТЯНЬЦЗИНЬДА БИР ГРУППА АМЕРИКА ЧАНКАЙШИЧИ ЖОСУСЛАР ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

ПЕКИН, 27 май. (ТАСС). «Тяньцзиньжибао» газетасининг хабар беришича, Тяньцзинь жамоат хавфсизлиги органлари америка-чанкайшичи жосуслик ташкилоти томонидан Хитой Халқ Республикаси территориясига юборилган бир группа жосусларни қамоққа олганлар.

Жосуслар қамоққа олинган вақтда улар ёнидан Америкада ишланган радиоаппаратура, шифрлар ва бошқа шу каби нарсалар топиб олинган. Ҳамма айбдорлар ўз айбларига тамомила иқрор бўлганлар.

Жосуслик группаси бошлиғи Мао Баньхоунинг айтишича, у четэлда американлилар ташкил қилган курсда тўққиз ой махсус та'лим олган, курсни тамом қилгандан кейин бошқа жосуслар блан биргаликда Америка разведкаси томонидан Гонконг орқали Хитой территориясига ўтказилган. Жосуслар группаси Тяньцзинда жойлашиб олиб, хитой халқига қарши жиноий ишлар олиб борган.

Жамоат хавфсизлиги органлари америка-чанкайшичи жосуслар группаси устидан бўлган терговни тамомлаб, бу ишни Тяньцзинь олий халқ судига топширганлар.

ХИТОЙДА АМЕРИКА ЖОСУСЛАРИ УСТИДАН СУД

ПЕКИН, 27 май. (ТАСС). Синьхуа агентлиги хабар беради: Чаншада (Жанубий Хитой) Хитой Халқ Республикаси территориясига юборилган тўртта Америка жосуси устидан бўлган очиқ суд тугади. Судда аниқланишича, ушланган жосуслар Америка агентураси томонидан Гонконгда 1950 йилда жосуслик ишига олинганлар ва сўнгра АҚШ марказий разведка бошқармаси раҳбарлигида махсус равишда ўргатилганлар. 1952 йил октябрьда улар Америка самолётида Окинава оролидан Хитой территориясига келтирилганлар.

Жамоат хавфсизлиги органлари томонидан ушланган вақтда жосуслар ёнидан Америкада ишланган радиоустановка, 16 та тўппонча, карабин ва автомат, 4 яшчик милтиқ ўқи, 20 граната ва мина ҳамда диверсия актлари учун бошқа материаллар топилган.

Хунань вилояти халқ суди уч жосусни ўлим жазосига ҳукм қилди. Тўртинчи жосус 10 йил қамоқ жазосига ҳукм қилинди.

Ҳиндистонга қарашли «Қашмир маликаси» самолётининг қандай вазиятда ҳалок бўлганлигини текшириш натижалари

ЖАКАРТА, 27 май. (ТАСС). Ҳиндистонга қарашли «Кашмир маликаси» самолётининг қандай вазиятда ҳалок бўлганлигини текширган ҳукумат комиссияси докладининг мазмуни бугун Индонезиядаги ҳамма газеталарда э'лон қилинди. Хитой Халқ Республикаси ва Вьетнам Демократик Республикасининг Гонконг орқали Бандунг конференциясига бораётган делегацияларининг ба'зи а'золари, шунингдек бирқанча хитой ва четэл журналистлари шу самолёт блан бирга ҳалок бўлган эдилар. Комиссия самолётнинг ўнг қанотидаги шасси орасига қўйилган ва муайян вақтда портлайдиган минанинг портлаши натижасида самолёт ҳалок бўлганлигини аниқлади. Мина портлаб, ёнғин чиққан ва бу ёнғинни ўчириш мумкин бўлмай қолган.

Докладда айтилишича, самолёт Гонконгдан учганида унинг ҳечбир шикастланган жойи бўлмаган ва учиш учун етарлик ёнилғига эга бўлган.

Самолётнинг денгизга чўкиб кетган парчалари денгиз тагидан олиб текширилганида, портлаган мина соат механизмининг букилган, куйган ва занг босган 4 та бўлаги топилган.

Шундай қилиб, текшириш комиссияси ўз докладида, «Кашмир маликаси» самолётининг Осиё ва Африка мамлакатларининг Бандунгдаги конференцияси ишига халақит беришга уринган кишилар томонидан қилинган диверсия натижасида ҳалок бўлганлигини та'кидлади. Газеталар шу муносабат блан, Хитой Халқ Республикаси ташқи ишлар министрлигининг 12 апрельда э'лон қилган баёнотини эслатиб ўтмоқдалар. Бу баёнотда самолёт Гонконгдаги америка-чанкайшичи агентлар томонидан аварияга учратилди. деб айтилган эди.

ЛОНДОН, 27 май. (ТАСС). Рейтер агентлигининг Гонконгдан берган хабарида кўрсатилишича, Гонконг ма'мурларининг вакили бугун, «Кашмир маликаси» самолётининг ҳалокатига сабаб бўлган мина бу самолётга у Гонгконгда бўлган вақтда ўрнатиб қўйилган деб ҳисоблаш учун ҳамма асослар бор, деган.

Совет қўшинларининг Порт-Артур районидан олиб чиқиб кетилганлиги ҳақида Хитой матбуотининг ёзганлари

ПЕКИН, 27 май. (ТАСС). Хитой газеталари совет ҳарбий қисмларини Порт-Артур ҳарбий денгиз базаси районидан олиб чиқиб кетиш тамом бўлганлиги ҳақида хабар қилиб, Порт-Артур ва Дальний аҳолиси Совет Армияси қисмларини самимий кузатиб қолганлиги ҳақида жуда кўп хабарлар босмоқда.

«Гунжэньжибао» газетаси бугун бош мақоласида бундай деб ёзади: хитой ва совет халқларининг яқин дўстлиги манфаатлар бирлигига, тенг ҳуқуқлилик, ўзаро манфаатдорлик, ҳар иккала мамлакатнинг суверенитетини ва территориал бутунлигини ҳурмат қилиш принципларига асослангандир. Ўзаро бир-бирини ҳурмат қилишга, ғамхўрлик ва ёрдам қилишга асосланган дўстлик абадий ва бузилмас бўлиб, кундан-кунга кучайиб боради.

Париж мактабларининг ўқувчиларига Ленинград мактаблари ўқувчиларининг совғалари топширилди

ПАРИЖ, 27 май. (ТАСС). Парижнинг 13-нчи мэриясида кеча бу округ мактаблари ўқувчиларига Ленинград мактабларининг ўқувчилари юборган совғалар топширилди. Совғалар топширилган вақтда округ мэри Морель, «Франция-СССР» ассоциациясининг раиси генерал Пети, кўпгина мактабларнинг ўқитувчилари ва директорлари, ота-оналар ташкилотларининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

Профессор Эмиль Терсен «Франция-СССР» ассоциациясининг Миллий Комитети номидан сўзлаб, «Ленинград болалари бу совғаларни юбориб, Париж болаларига бўлган қардошларча дўстлик хисларини намойиш қилиб кўрсатишни истадилар» деб уқтириб ўтди. У, француз ва совет мактаб ўқувчиларининг мана шу тариқа бир-бирларига совғалар юборишлари, ҳар иккала мамлакат халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга ёрдам бермоғи лозим, деди.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ УЧУН КЕМА ҚУРИЛДИ

КОПЕНГАГЕН, 27 май. (ТАСС). Кеча Копенгагенда «Бурмейстер от вайн» фирмасининг кемасозлик заводида Совет Иттифоқининг заказн бўйича қурилган рефрижератор кема сувга туширилди. Кемани сувга тушириш вақтида СССРнинг Даниядаги элчиси И. Г. Сисоев, савдо вакили И. С. Степанов, савдо ваколатхонасининг ва миссиянинг ходимлари, шунингдек фирма вакиллари ҳозир бўлдилар.

АНГЛИЯДА ПАРЛАМЕНТ САЙЛОВИ

ЛОНДОН, 27 май. (ТАСС). Лондон радиоси қуйидаги хабарни эшиттирди: Жам'и 630 сайлов округидан 620 сайлов округида овоз бериш натижаларига қараганда, консерваторлар парламентда 339 мандат, лейбористлар 276 мандат, либераллар 5 мандат олганлар. (Умум палатасининг аввалги составида бу палата тарқатиб юборилган пайтда консерваторлар 322 ўринга, лейбористлар 292 ўринга, либераллар 6 ўринга эга эдилар). Дастлабки ма'лумотларга кўра, консерваторларни ёқлаб қарийб 13 миллион овоз, лейбористларни ёқлаб 12 миллиондан кўпроқ овоз берилган. Қолган 10 округда сайлов натижалари кейинроқ э'лон қилинади (Шотландиядаги уч округда овоз бериш натижалари фақат эртага ма'лум бўлади). Лекин бу округлардаги овоз бериш натижалари партияларнинг парламентдаги кучлари ўртасидаги нисбатни айтарлик даражада ўзгартираолмайди.

Сиёсий обзорчиларнинг фикрича, консерваторларнинг сайловда муваффақият қозонганликларига асосий сабаблардан бири шуки, бу партиянинг раҳбарлари сайлов кампанияси вақтида халқаро кескинликни юмшатишга, Ғарб ва Шарқ мамлакатлари ўртасидаги муносабатларни яхшилашга, ҳал этилмаган масалаларни музокаралар йўли блан ҳал этиш йўлида ҳаракат қилишга тайёр эканликларини айтдилар.

Рейтер агентлигининг қайд қилиб ўтишича, бу йилги сайлов сайловчиларнинг бундан аввалги сайловларга нисбатан камроқ активлик кўрсатиши блан фарқ қилади. Сайловда сайловчиларнинг 76 проценти қатнашган (1951 йилги сайловда 82,5 проценти қатнашган эди). Обзорчиларнинг айтишига кўра, лейбористлар партиясининг тарафдорлари ўртасида овоз беришда қатнашмаганлар айниқса кўп бўлган.

Инглиз қўшинлари Саудия Арабистонининг чегарасини буздилар.

ҚОҲИРА, 27 май. (ТАСС). «Алахрам» ва «Алжумхурия» газеталари инглиз қўшинлари Саудия Арабистонининг чегарасини бузганликлари ҳақида хабар қилмоқдалар.

Газеталарнинг ёзишича, инглиз қўшинлари Бураймн оазиси яқинида жойлашган базаларидан Саудия Арабистони территориясига бостириб кирганлар ва Ибри районини (Уммон султанати) оккупация қилганлар. Ўз составида танклар ҳам бўлган инглиз қўшинлари колоннаси ўз йўлидаги далаларда экинларни нобуд қилган ва қишлоқларни хароб этган. Ўз мол-мулкини сақлаб қолишга интилган маҳаллий аҳоли блан инглиз солдатлари ўртасида қуролли тўқнашув юз берган. Натижада араблардан 37 киши ўлган.

Мазкур газеталарнинг хабарига қараганда, 16 ва 18 майда инглиз қўшинлари Алмашараб ва Алмуаззам районларига қуролли ҳужум қилганлар. Бу ҳужумлар вақтида маҳаллий аҳолидан 27 киши ўлган.

Тошкентда

КИТОБ ОЙЛИГИ

Совет кишиларининг китобларга бўлган талаби тобора ошмоқда. Иттифоқ ва республикамизнинг босмахоналари нашр этаётган китобларни оммага кўплаб етказиб бериш ва улар ўртасида китобни кенг пропаганда қилиш мақсадида Тошкент Облкнижторги 5 майдан бошлаб китоб ойлиги ташкил қилди. Шаҳарнинг одам кўп тўпланадиган 8 жойида катта китоб бозорлари ташкил қилинди. Карл Маркс ва Ленин кўчаларининг бурчагидаги скверда, Октябрь районидаги Эски Жўва скверида, 3-нчи трамвай охири ва Бешёғоч майдонларида ишлаб турган китоб бозорлари шулар жумласидандир.

Бу бозорлар китобни пропаганда қилучи плакатлар, шиорлар, вивеска ва рекламлар блан чиройли қилиб безатилган, сиёсий, адабий-бадиий, илмий-техникавий, қишлоқ хўжалиги ва медицинага оид адабиётлар, олий ўқув юртлари ва техникумлар учун дарсликлар, карта, атлас ҳамда ИЗО продукциялари блан етарли миқдорда та'минланган.

Тошкентнинг Карл Маркс ва Ленин кўчалари бурчагида очилган китоб бозорининг бадиий адабиётлар бўлимида А. Пушкин, А. Чехов, М. Горький ва А. Гайдарнинг Танланган асарлари, Л. Толстойнинг «Уруш ва яраш» Р. Джованьолининг «Спартак» романлари кўплаб сотилмоқда. Болалар адабиёти бўлими доим харидорлар блан гавжум. Ранг-баранг расмлар блан безатилган чиройли китобларни даста-даста қилиб ўз болалари учун олиб кетаётган ота-оналарни бу ерда кўплаб учратиш мумкин.

Сиёсий адабиётлар бўлимида рус ва ўзбек тилларида нашр қилинган «Сиёсий иқтисод» дарслиги, 3 қисмдан иборат «КПСС с'ездлар, конференциялар, Марказий Комитет Пленумларининг резолюция ва қарорларида» каби китоблар кўплаб сотилмоқда. Обуна бўлимида китобхонлар марксизм-ленинизм классиклари ҳамда рус ва Ғарбий Европа адабиёти классиклари асарларига ёзилмоқдалар.

Китоб ойлиги 5 июньгача давом этади.

Суратда: Карл Маркс ва Ленин кўчалари бурчагидаги скверда очилган китоб бозорида.

Урол Тансиқбоев ижодига бағишланган виставка

Шу кунларда Ўзбекистон ССР Давлат сан'ати музейи тамошабинлар блан гавжум. Пойтахтимизнинг корхона, муассаса, мактабларидан келаётган кўплаб кишилар Ўзбекистон ССР халқ рассоми, СССР бадиий академиясининг корреспондент-а'зоси Урол Тансиқбоевнинг кўпйиллик ижодига бағишланиб ташкил этилган виставкани зўр қизиқиш блан тамоша қилмоқдалар.

... Мана, унча катта бўлмаган шинамгина хоналардан бири. Хонага рассомнинг дастлабки ижодини акс эттирувчи расмлари ва этюдлари қўйилган. Қозоқ балети «Қалқамон ва Мамир» асосида ишланган расмлар кўзга ташланади. Бу расмлар орқали қозоқ халқининг миллий маданияти блан яқиндан танишиш мумкин.

Хонадаги «Самарқанд этюди», «Орол денгизи» каби асарларда рассом табиат манзараларини усталик блан акс эттириб бераолган.

Рассом Тансиқбоев ижодига бағишланган виставканинг 2-нчи хонаси ҳам диққатга сазовардир. Хонага рассомнинг Улуғ Ватан уруши йилларида совет халқининг мардларча олиб борган курашини, фронт орқасидаги кишиларнинг фидокорона меҳнатини акс эттирувчи расмлар циклидан иборат кўплаб этюдлар қўйилган. 1942 йилда яратилган «Уруш йўлларида», «Партизанка», «Колхоз фронт хизматида» темадаги расмлар ҳаяжонли чиққан.

Виставканинг учинчи бўлимида рассомнинг кейинги йилларда яратган асарлари қўйилган. Уларнинг кўпчилигида совет халқининг урушдан сўнгги йиллардаги меҳнати, қўлга киритилган беҳисоб муваффақиятлари, колхоз ва совхозларимизнинг техника блан та'минланганлиги, чўл ва саҳроларнинг кўркам бўстонларга айланганлиги тасвирланган. Чирчиқ шаҳрига бағишланган «Чирчиқ водисидаги кеча» темасидаги этюд бунга яққол мисол бўлаолади. Бу хонада 15 га яқин асарни бирлаштирган «Иссиқ-кўл» деган этюдлар цикли кўзга ташланиб турибти.

Виставкага авторнинг турли темадаги 100 дан ортиқ чуқур мазмунли расм ва этюдлари қўйилган.

Ҳинд ҳикоялари тўплами ўзбек тилида нашр этилади

Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти ҳинд ёзувчиларининг ҳикоялари тўпламини босмага тайёрлади. Тўпламда Мулк Радж Ананд, Иброҳим Жалис, Кришан Чандр, Прем Чанд, Невтед, Сингх, Х. Аҳмад Аббос ва Бхабани Бхаттачарималарнинг танланган асарлари бор.

Ҳинд ҳикоялари ўзбек тилига ёш ўзбек адабиётчилари томонидан таржима қилинди. (ЎзТАГ).

Глиэр номли музика мактабида

Яқинда Свердлов номли концерт залида Тошкентдаги Глиэр номли республика музика мактаби ўқувчиларининг ҳисобот концерти бўлди. Бунга пойтахтнинг жамоат ташкилот вакиллари, ота-оналар, ўқитувчилар ва мактаб ўқувчилари қатнашдилар.

Икки бўлимдан иборат бу ҳисобот концерти ёшларнинг Моцарт, Мусоргский, Григ, Даргомижский каби машҳур композиторларнинг асарларини зўр ҳавас блан ўрганаётганликларини кўрсатди.

Педагог Ф. Мирусмонов раҳбарлигидаги халқ чолғу асбоблари оркестри ва хори композитор Сулаймон Юдаковнинг шоир Асқад Мухтор ше'рига ёзган «Ўзбекистон» қўшиғини жуда яхши ижро этди. Коллектив Озарбайжон композитори Ҳусайнлининг «Жўжаларим» қўшиғини ҳам яхши бажарди.

Бу йил 10-нчи синфни тамомлаётган 17 ўқувчи музиканинг ҳамма турларидан ҳам яхши ма'лумот олмоқдалар. С. Зокиров пианинога жўр бўлган ҳолда «Оромижон» куйини зўр маҳорат блан ижро этди.

Ҳисобот концертида СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати Булбул Мамедов қатнашиб, мактаб ўқувчиларини янги муваффақиятлар блан қизғин табриклади. У, бизнинг улуғ Совет мамлакатимизда ёш авлоднинг ҳамма билимларни мукаммал эгаллаши учун тўла шароит яратиб берилаётганини кўрсатиб ўтди.

Волейбол мусобақалари

15 — 26 май кунлари темирйўлчилар паркида кучли спорт мусобақалари бўлиб ўтди. Бу ерда аёл ва эркакларнинг 44 командаси Тошкент шаҳар олий ўқув юртлари ўртасида волейбол бўйича биринчилик учун қизғин курашдилар.

Мусобақанинг охирги куни паркка тамошабинлар сиғишмай кетди. Волейбол майдонига Тўқимачилик институти ва В. И. Ленин номли Ўрта Осиё давлат университетининг аёллар командалари чиқди. Булар биринчи ва иккинчи ўрин учун курашдилар. Ўйин 3:1 ҳисоби блан университет волейболчилари фойдасига ҳал бўлди.

Тамошабинлар САГУ ва ирригация институти эркаклар командаларининг финал учрашувларини зўр қизиқиш блан кузатдилар. Иккала команда ҳам зўр маҳорат блан ўйинни давом этдирарди. Аввал ирригация институтининг волейболчилари ташаббус кўрсатдилар. Сўнгра САГУ студентлари ҳам уюшқоқлик ва ғайрат блан ўйнай бошладилар. Ўйин тобора жиддий тус олиб, ҳисоб ошабошлади. Тамошабинлар икки томонни ҳам гулдурос қарсаклар блан табриклаб турди. Умумий натижа 2:2 бўлди.

26 майда бу командалар яна учрашдилар. Ўйин ўтган галдагидек тез сур'атлар блан давом этди. Биринчи партияда 15:11 ҳисоби блан ирригация институтининг волейболчилари ютдилар. Иккинчи партияда улар 8—15 ҳисоби блан САГУ командасига ютқаздилар. Умумий натижа 1:1 бўлди. Ўйин яна жиддий тус олади. Учинчи партияда 15:12 ҳисоби блан САГУлилар ютдилар. Натижа университет фойдасига 2:1 бўлди. Бешинчи партия бўлиши учун ирригация институтининг командаси тўртинчи партияда ютиши керак эди. Бу, жуда кўп тамошабинларни қизиқтирарди. Ҳақиқатан Ирригация институтининг волейболчилари қаттиқ уриниб кўрдилар. Броқ натижа чиқмади. Ташаббусни университетлилар олиб кетдилар. Натижа 15:12 бўлди. Умумий якун 3:1 ҳисоби блан САГУ командаси фойдасига ҳал бўлди.

Клуб командалари ўртасида политехника институтининг волейболчилари биринчиликни эгалладилар. Биринчи командалар орасида эса САГУнинг эрлар ва аёллар командаси ғолиб чиқди. Ғолиб командалар шаҳар физкультура ва спорт комитетининг дипломини олдилар.

Республика биринчилиги учун шашка мусобақаси

Ўнбиринчи турда спорт мастери Хейф Темиров устидан ғалаба қозониб, яна лидер бўлиб олди. Унинг конкуренти Ёқубов эса, В. Яковлев қаршилигини енгаолмай ўйинни дуранг қилишга розилик билдирди. Александров Шварцга ютқазди. Яворский Хасановни ютди ва лидерлар қаторига чиқди. Давидов Гуляевга, Круглов Кацга, Черкасский Раппопортга ютқазди. Берштейн — А. Яковлев ўйини дуранг бўлди.

Ўниккинчи турда Хейф — Берштейн, Яворский — Ёқубов ўйинлари дуранг бўлди. Гуляев Темиров устидан ғалабага эришиб, лидерларга яқинлашиб олди. Кац Шварцни, Круглов Раппопортни ютди. В. Яковлев — Черкасский ва Александров — Давидов ўйинлари дуранг бўлди. Хасанов А. Яковлевга таслим бўлди.

Ўнучинчи даврада турнир лидери Хейф Ҳасанов қаршилигини енгаолмади, ўйин дуранг бўлди. Ёқубов А. Яковлевни ютди. Темиров Александровга ютқазди, бу унинг ўниккинчи мағлубиятидир. Черкасский — Яворский, Давидов — Шварц, Берштейн— Гуляев ва Кац—Раппопорт ўйинлари дуранг бўлди. В. Яковлев Кругловни ютди.

Ўнтўртинчи турда Хейф—Ёқубов партияси қаттиқ курашдан кейин дуранг бўлди. Яворский Кругловни, Гуляев Хасановни, Шварц Раппопортни, Темиров Давидовни ютди. Александров—Берштейн ва А. Яковлев—Черкасский ўйинлари дуранг бўлди.

Шундай қилиб, ўнтўртинчи турдан кейин Хейф 10,5 очкога, Ёқубов 10 очкога, Гуляев ва Яворский, 9,5 тадан очкога ва Александров 8,5 очкога эга бўлиб олдинда бормоқдалар.

ОБ-ҲАВО МА'ЛУМОТИ

Тошкент об-ҳаво бюросининг ма'лумотига қараганда, бугун Тошкентда ва Тошкент областида ҳавонинг очиқ бўлиши кутилади. Температура 23 — 28 даража иссиқ бўлади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА ҚИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/V да кечқурун **Юрак сирлари**, 31/V да **Қутлуғ қон.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/V да кундуз **Уйқудаги гўзал**, кечқурун СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати, профессор **Булбул Мамедов** иштироки блан **Кўр ўғли**, 30/V да **Русалка.**

«РОДИНА», «ИСКРА» (қишки, кеч соат 9 гача), «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН» кинотеатрларида — янги бадиий фильм **Ташвишли ёшлик.**

«РОДИНА» — кеч соат 10 да **Эрнст Тельман — ўз синфининг фарзанди.**

«ИСКРА» (қишки) — кеч соат 9 дан **Маринанинг тақдири.**

«НАВОИЙ» номли (қишки) — эрталаб соат 10 да **Атлантикада**, эрталаб соат 11 дан **Амирликнинг емирилиши.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кеч соат 10 да **Содиқ дўстлар.**

«ВАТАН» «ИСКРА» (ёзги), «ХИВА», «УДАРНИК» кинотеатрларида — **Ташвишли ёшлик.**

НАВОИЙ номли (ёзги) — **Амирликнинг емирилиши.**

ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР КИНОТЕАТРИ — кундуз **Балтика депутати**, кечқурун **Тожик халқининг байрами.**

Қоратош кўча, 61-нчи уйда турувчи Раҳмонберди Алимовнинг Эгарчи кўча, 65-нчи уйда турувчи Муҳаббат Алимовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Москва район, 1-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34 РЕДАКЦИЯ БУЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор—36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 135. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими —132, Хатлар бўлими — 132, Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими—38142.

Р. 04857. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр № А — 1444.